2023. január 18., szerda

P9_TA(2023)0011

Az emberi jogok és a demokrácia helyzete a világban és az Európai Unió ezzel kapcsolatos politikája – 2022. évi éves jelentés

Az Európai Parlament 2023. január 18-i állásfoglalása az emberi jogok és a demokrácia világbeli helyzetéről és az Európai Unió ezzel kapcsolatos politikájáról – 2022. évi éves jelentés (2022/2049(INI))

(2023/C 214/06)

Az Európai Parlament,

— tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára (a továbbiakban: a Charta),

— tekintettel az emberi jogok európai egyezményére,

— tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2., 3., 8., 21. és 23. cikkére,

— tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 17. és 207. cikkére,

— tekintettel a szociális jogok európai pillérére és különösen annak 2., 3., 11. és 17. elvére,

— tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára és az ENSZ egyéb emberi jogi egyezményeire és jogi eszközeire,

— tekintettel a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára és a Szociális, Gazdasági és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára,

— tekintettel a népirtás bűntettének megelőzéséről és megbüntetéséről szóló ENSZ-egyezményre és az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának a népirtás megelőzéséről szóló, 2020. június 22-i 43/29. számú határozatra,

— tekintettel a túszszedés elleni 1979. december 17-i nemzetközi ENSZ-egyezményre,

— tekintettel a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről szóló, 1979. december 18-i ENSZ-egyezményre,

— tekintettel a valláson vagy hiten alapuló intolerancia és megkülönböztetés minden formájának megszüntetéséről szóló nyilatkozatra, amelyet az ENSZ Közgyűlésének 1981. november 25-i 36/55. sz. határozata hirdetett ki,

— tekintettel a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni, 1984. december 10-i ENSZ-egyezményre,

— tekintettel az ENSZ nemzeti, etnikai, vallási és nyelvi kisebbségekhez tartozó személyek jogairól szóló 1992. december 18-i nyilatkozatára,

— tekintettel az ENSZ emberijog-védőkről szóló, 1998. december 9-én konszenzussal elfogadott nyilatkozatára,

— tekintettel a gyermek jogairól szóló, 1989. november 20-i ENSZ-egyezményre és annak 2000. május 25-én elfogadott két fakultatív jegyzőkönyvére,

— tekintettel a fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló, 2006. december 13-i ENSZ-egyezményre, amely a fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezménynek az Európai Közösség által történő megkötéséről szóló, 2009. november 26-i 2010/48/EK tanácsi határozattal [1] összhangban 2011. január 21-én lépett hatályba az Unióban,

— tekintettel az ENSZ Közgyűlése által 2006. december 20-án elfogadott, a minden egyénnek az erőszakos eltüntetéssel szembeni védelméről szóló nemzetközi egyezményre,

[1] HL L 23., 2010.1.27., 35. o.

2023. január 18., szerda

— tekintettel a 2007. szeptember 13-án elfogadott, az őslakos népek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozatra és a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet bennszülött és törzsi népekről szóló, 1989. évi (169. számú) egyezményére,

— tekintettel az ENSZ Fegyverkereskedelmi Szerződésére, és különösen annak exportról és exportelbírálásról szóló 7. cikkére, valamint az EU fegyverkivitelről szóló magatartási kódexére,

— tekintettel az 1995. szeptember 15-i Pekingi Nyilatkozatra,

— tekintettel a 2015. szeptember 25-én elfogadott, 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendre és különösen annak 1., 4., 5., 8., 10. és 16. céljára,

— tekintettel a biztonságos, rendezett és szabályos migrációra vonatkozó, 2018. december 19-i globális megállapodásra és a menekültekről szóló, 2018. évi globális megállapodásra,

— tekintettel az ENSZ Közgyűlésének az Ukrajna elleni agresszió humanitárius következményeiről szóló, 2022. március 24-i határozatára,

— tekintettel az ENSZ emberi jogi főbiztosa hivatalának a Kínai Népköztársaság Hszincsiang-Ujgur Autonóm Területén fennálló emberi jogi aggályokról szóló, 2022. augusztus 31-i értékelésére,

— tekintettel az ENSZ Ukrajnával foglalkozó független nemzetközi vizsgálóbizottsága elnökének az Emberi Jogi Tanács 51. ülésszakán tett, 2022. szeptember 23-i nyilatkozatára,

— tekintettel a nemzetközi népesedési és fejlesztési konferencia 1994. évi cselekvési programjára és az ennek felülvizsgálatáról rendezett konferenciák eredményeire,

— tekintettel az Európa Tanácsnak az emberi lény emberi jogainak és méltóságának a biológia és az orvostudomány alkalmazására tekintettel történő védelméről szóló, 1997. április 4-én elfogadott (CETS 164. sz.) egyezményére és az ahhoz csatolt jegyzőkönyvekre, az emberkereskedelem elleni fellépésről szóló, 2005. május 16-án elfogadott (CETS 197. sz.) egyezményére és a gyermekek szexuális kizsákmányolással és szexuális visszaéléssel szembeni védelméről szóló, 2007. október 25-én elfogadott (CETS 201. sz.) egyezményére,

— tekintettel az Európa Tanácsnak a nőkkel szembeni erőszak és kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló, 2011. május 11-i egyezményére (a továbbiakban: isztambuli egyezmény), amelyet nem minden tagállam ratifikált,

— tekintettel az Európa Tanács emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezményéhez csatolt, a halálbüntetés eltörléséről szóló 6. kiegészítő jegyzőkönyvre,

— tekintettel az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága által az Oroszországi Föderáció Európa Tanácsban való tagságának megszűnéséről 2022. március 16-án elfogadott állásfoglalásra,

— tekintettel az Európai Tanács Ukrajnáról szóló, 2022. május 30–31-i következtetéseire,

— tekintettel a súlyos emberi jogi jogsértések és visszaélések elleni korlátozó intézkedésekről szóló, 2020. december 7-i (EU) 2020/1998 tanácsi rendeletre ([2]),

— tekintettel a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) létrehozásáról szóló, 2021. június 9-i (EU) 2021/947 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([3]),

— tekintettel az ENSZ-ben az ENSZ Közgyűlésének 76. ülésszakán, 2021. szeptember és 2022. szeptember között képviselendő uniós prioritásokról szóló, 2021. július 12-i tanácsi következtetésekre,

— tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának 2022. évi ülésén képviselendő uniós prioritásokról szóló, 2022. január 24-i tanácsi következtetésekre,

([2]) HL L 410. I, 2020.12.7., 1. o.
([3]) HL L 209., 2021.6.14., 1. o.

— tekintettel az ENSZ-ben az ENSZ Közgyűlésének 77. ülésszakán, 2022. szeptember és 2023. szeptember között képviselendő uniós prioritásokról szóló, 2022. július 18-i tanácsi következtetésekre,

— tekintettel az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének és a Bizottságnak „Az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó uniós cselekvési terv 2020–2024" című, 2020. március 25-i közös közleményére (JOIN(2020)0005) és az erre vonatkozó, 2020. november 18-i tanácsi következtetésekre,

— tekintettel az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének és a Bizottságnak „A nemek közötti egyenlőségre vonatkozó III. uniós cselekvési terv (GAP) – Az EU külső tevékenységeiben a nemek közötti egyenlőség biztosítását és a nők szerepének megerősítését célzó ambiciózus program" című, 2020. november 25-i közös közleményére (JOIN(2020)0017),

— tekintettel az EU gyermekjogi stratégiájáról szóló, 2021. március 24-i bizottsági közleményre (COM(2021)0142),

— tekintettel az „Egyenlőségközpontú Unió: Stratégia a fogyatékossággal élő személyek jogainak érvényre juttatásáért (2021–2030)" című, 2021. március 3-i bizottsági közleményre (COM(2021)0101),

— tekintettel az emberi jogok védelmezőiről szóló, a Tanács által 2004. június 14-én elfogadott uniós iránymutatásokra,

— tekintettel a nemzetközi humanitárius jog tiszteletben tartásának előmozdításáról szóló, 2009-ben aktualizált uniós iránymutatásokra ([4]),

— tekintettel a Tanács által 2013. április 12-án aktualizált, halálbüntetésről szóló uniós iránymutatásokra,

— tekintettel a Tanács által 2013. június 24-én elfogadott, a vallás és a meggyőződés szabadságának előmozdításáról és védelméről szóló uniós iránymutatásokra,

— tekintettel a Tanács által 2013. június 24-én elfogadott, a leszbikus, meleg, biszexuális, transznemű és interszexuális (LMBTI-)személyek emberi jogai maradéktalan érvényesítésének előmozdításáról és védelméről szóló uniós iránymutatásokra,

— tekintettel a Tanács által 2014. május 12-én elfogadott, az online és offline véleménynyilvánítás szabadságáról szóló uniós emberi jogi iránymutatásokra,

— tekintettel a megkülönböztetésmentesség elvének a külső tevékenységek keretében való érvényesítéséről szóló, a Tanács által 2019. március 18-án elfogadott uniós emberi jogi iránymutatásokra,

— tekintettel a Tanács által 2019. június 17-én elfogadott, a biztonságos ivóvízről és a megfelelő higiéniás létesítményekről szóló uniós emberi jogi iránymutatásokra,

— tekintettel a Tanács által 2019. szeptember 16-án elfogadott, az EU harmadik országokra irányuló, a kínzással és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmóddal vagy büntetéssel kapcsolatos politikájáról szóló felülvizsgált uniós iránymutatásokra,

— tekintettel a Tanács által 2021. február 22-én jóváhagyott, a partnerországokkal/harmadik országokkal folytatott emberi jogi párbeszédről szóló felülvizsgált uniós iránymutatásokra,

— tekintettel az Európai Parlament Kutatószolgálatának az emberi jogok védelmezőiről szóló uniós iránymutatások végrehajtásáról szóló, 2022. augusztus 24-i európai végrehajtás-értékelési tanulmányára,

— tekintettel „A demokrácia és a fenntartható fejlődés gyökerei: Európa együttműködése a civil társadalommal a külkapcsolatokban" című, 2012. szeptember 12-i bizottsági közleményre (COM(2012)0492),

([4]) HL C 303., 2009.12.15., 12. o.

2023. január 18., szerda

— tekintettel a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati átvilágításról és az (EU) 2019/1937 irányelv módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló bizottsági javaslatra (COM(2022)0071),

— tekintettel a kényszermunkával előállított termékek uniós piacon belüli tilalmáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló bizottsági javaslatra (COM(2022)0453),

— tekintettel az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének az emberi jogok és a demokrácia világbeli helyzetéről szóló 2021. évi jelentésére,

— tekintettel az európai ombudsman 2021. július 7-i, azzal kapcsolatos stratégiai kezdeményezésére, hogy miként biztosítja a Bizottság az emberi jogok tiszteletben tartását a nemzetközi kereskedelmi megállapodások keretében,

— tekintettel a gondolatszabadságért járó Szaharov-díjra, amelyet 2021-ben Alekszej Navalnijnak, az Oroszországban 2021. január óta fogva tartott vezető orosz politikusnak, ügyvédnek és korrupcióellenes aktivistának ítéltek oda,

— tekintettel a világban az őslakos népeket érő jogsértésekről, beleértve a nagyarányú földszerzésről szóló, 2018. július 3-i állásfoglalására ([5]),

— tekintettel a vallás vagy meggyőződés szabadságának az Európai Unión kívüli előmozdításával kapcsolatos uniós iránymutatásokról és a kérdésért felelős különmegbízott megbízatásáról szóló, 2019. január 15-i állásfoglalására ([6]),

— tekintettel „A nemek közötti egyenlőség az EU kül- és biztonságpolitikájában” című, 2020. október 23-i állásfoglalására ([7]),

— tekintettel a vállalati átvilágításról és a vállalati elszámoltathatóságról szóló, a Bizottságnak szóló ajánlásokat tartalmazó, 2021. március 10-i állásfoglalására ([8]),

— tekintettel az emberi jogok védelméről és az EU külső migrációs politikájáról szóló, 2021. május 19-i állásfoglalására ([9]),

— tekintettel az éghajlatváltozás emberi jogokra gyakorolt hatásairól és a környezetvédők e kérdésben betöltött szerepéről szóló, 2021. május 19-i állásfoglalására ([10]),

— tekintettel az EU globális emberi jogi szankciórendszeréről (az uniós Magnyickij-törvényről) szóló, 2021. július 8-i állásfoglalására ([11]),

— tekintettel a nemi alapú erőszaknak az EUMSZ 83. cikke (1) bekezdésében felsorolt bűncselekmények új területeként való megállapításáról szóló, a Bizottságnak szóló ajánlásokat tartalmazó, 2021. szeptember 16-i állásfoglalásra ([12]),

— tekintettel a Tanácshoz és a Bizottság alelnökéhez/az Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselőjéhez intézett, a korrupcióról és az emberi jogokról szóló, 2022. február 17-i ajánlására ([13]),

---

([5]) HL C 118., 2020.4.8., 15. o.
([6]) HL C 411., 2020.11.27., 30. o.
([7]) HL C 404., 2021.10.6., 202. o.
([8]) HL C 474., 2021.11.24., 11. o.
([9]) HL C 15., 2022.1.12., 70. o.
([10]) HL C 15., 2022.1.12., 111. o.
([11]) HL C 99., 2022.3.1., 152. o.
([12]) HL C 117., 2022.3.11., 88. o.
([13]) HL C 342., 2022.9.6., 295. o.

— tekintettel „Az emberi jogok és a demokrácia világbeli helyzetéről és az Európai Unió ezzel kapcsolatos politikájáról – 2021. évi éves jelentés” című, 2022. február 17-i állásfoglalására ([14]), valamint a korábbi éves jelentésekről szóló, előző állásfoglalásaira,

— tekintettel az ukrajnai háború elől menekülő gyermekek és fiatalok uniós védelméről szóló, 2022. április 7-i állásfoglalására ([15]),

— tekintettel a kisebbségeknek a meggyőződés vagy vallás alapján történő üldöztetéséről szóló, 2022. május 3-i állásfoglalására ([16]),

— tekintettel „A gyermekek oktatásának világszerte történő előmozdítására vonatkozó uniós stratégia felé: a Covid19-világjárvány hatásainak enyhítése” című, 2022. május 3-i állásfoglalására ([17]),

— tekintettel az Ukrajna elleni háború nőkre gyakorolt hatásáról szóló, 2022. május 5-i állásfoglalására ([18]),

— tekintettel az ukrajnai háborús bűnök büntetlensége elleni küzdelemről szóló, 2022. május 19-i állásfoglalására ([19]),

— tekintettel a hszincsiangi emberi jogi helyzetről, többek között a hszincsiangi rendőrségi aktákról szóló, 2022. június 9-i állásfoglalására ([20]),

— tekintettel a kényszermunkával előállított termékek betiltását célzó új kereskedelmi eszközről szóló, 2022. június 9-i állásfoglalására ([21]),

— tekintettel az abortuszhoz való jogot fenyegető globális veszélyekről: az abortuszhoz való jognak az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága általi esetleges megsemmisítéséről szóló, 2022. június 9-i állásfoglalására ([22]), valamint az Egyesült Államok Legfelsőbb Bíróságának azon döntéséről, amely megsemmisíti az abortuszhoz való jogot az Egyesült Államokban, valamint az abortuszhoz való jog és a nők egészsége EU-beli védelmének szükségességéről szóló, 2022. július 7-i állásfoglalására ([23]),

— tekintettel az emberi jogok, a demokrácia és a jogállamiság megsértéséről az eljárási szabályzatának 144. cikkével összhangban 2019 óta elfogadott (úgynevezett sürgősségi) állásfoglalásaira, különösen a 2021-ben és 2022-ben elfogadott állásfoglalásokra,

— tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,

— tekintettel a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság véleményére,

— tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére (A9-0298/2022),

A. mivel az Unió az EUSZ 2. cikke szerint az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a szolidaritás, a jogállamiság, valamint az emberi jogok tiszteletben tartása értékein alapul; mivel az EUSZ 21. cikkében foglaltak szerint az Unió nemzetközi szintű fellépése azon elvekre épül, amelyek a létrehozását, fejlődését és bővítését is vezérelték, és arra irányul, hogy ezek érvényesülését a világ többi részén is előmozdítsa;

B. mivel az emberi jogok hatékony védelmének és oltalmazásának, valamint az emberi méltóságnak az EU valamennyi külső politikájának középpontjába kell kerülnie, beleértve a fejlesztést, a kereskedelmet, a biztonságot és a védelmet, a migrációt, a szomszédságpolitikát és a bővítést is;

([14]) HL C 342., 2022.9.6., 191. o.
([15]) HL C 434., 2022.11.15., 50. o.
([16]) HL C 465., 2022.12.6., 33. o.
([17]) HL C 465., 2022.12.6., 44. o.
([18]) HL C 465., 2022.12.6., 155. o.
([19]) HL C 479., 2022.12.16., 68. o.
([20]) HL C 493., 2022.12.27., 96. o.
([21]) HL C 493., 2022.12.27., 132. o.
([22]) HL C 493., 2022.12.27., 120. o.
([23]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0302.

2023. január 18., szerda

C. mivel az EU belső és külső politikái közötti összhang elengedhetetlen része a hiteles és hatékony uniós emberi jogi politikának;

D. mivel az Unió szilárdan hisz a multilateralizmusban, a szabályokon és a nemzetközi jog és a demokratikus folyamatok tiszteletben tartásán alapuló globális rendben és az ENSZ-tagállamok számára és kölcsönös kapcsolataikra nézve irányadó – többek között az ENSZ Alapokmányában meghatározott – egyetemes értékekben, elvekben és normákban, és teljes mértékben támogatja azokat;

E. mivel a nemek közötti egyenlőség az EU egyik alapértéke; mivel az egyenlő bánásmódhoz és a megkülönböztetésmentességhez való jog a Szerződésekben és a Chartában is rögzített alapvető jog, amelyet teljes mértékben tiszteletben kell tartani; mivel a Charta 3. cikke értelmében a személyi sérthetetlenséghez való jog kiemelkedő fontosságú; mivel ezért horizontális elvként valamennyi uniós tevékenységbe és szakpolitikába be kell építeni a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítését és az interszekcionális megközelítést;

F. mivel a tekintélyelvűség, az illiberalizmus, populizmus és az emberi jogok megsértésének világszerte tapasztalható erősödése veszélyezteti a szabályokon alapuló globális rendet, valamint az Unió alapját képező értékeket és elveket; mivel a 2021. évi Demokrácia Index szerint jelenleg a világ népességének kevesebb mint fele (45,7 %) él „valamilyen típusú” demokráciában, és több mint 37 %-a él autoriter rezsimben;

G. mivel a terrorizmus továbbra is az egyik legsúlyosabb fenyegetés a nemzetközi békére és biztonságra nézve, és egyértelműen sérti az emberi jogokat és az alapvető szabadságokat;

H. mivel a Covid19-világjárvány alatt az emberi jogok védelme a betegség terjedésének megfékezése ürügyén bevezetett eszközök és politikák eredményeképpen világszerte gyengült, amely eszközök és politikák sok esetben összefüggtek azzal, hogy számos államban csorbultak az állami demokratikus elvek;

I. mivel a többek között az éghajlatváltozással és az erdőirtással járó környezeti vészhelyzetek az emberi jogok megsértéséhez vezetnek, és nemcsak a közvetlen környezetükben élő embereket, hanem az egész emberiséget érintik; mivel az elmúlt években megnőtt az azok ellen irányuló gyilkosságok, támadások és egyéb erőszakos cselekmények száma, akik az emberi jogok, a környezet, valamint a népek földhöz és természeti erőforrásokhoz való hozzáférésének védelmében tevékenykednek; mivel az éghajlatváltozás és a környezetromlás két sürgető és egymással összefüggő kihívás, amelyek a fenntartható fejlődést és az emberi jogok érvényesülését egyaránt veszélyeztetik szerte a világban;

J. mivel az energiaválság az Európa előtt álló termelési válsággal párosulva a szegénység és a kiszolgáltatottság növekedéséhez vezethet Európában, ami kedvezőtlen hatással járhat az emberi jogokra nézve;

K. mivel a gondolat-, a lelkiismereti és a vallásszabadsághoz való jog megsértése – beleértve a hithez vagy a hitnélküliséghez, a teista, agnosztikus vagy ateista nézetek vallásához, a vallás megváltoztatásához vagy elhagyásához és a saját hit nyilvános kifejezéséhez való jogot is – világszerte elnyomást, konfliktusokat és háborúkat eredményez;

Általános tendenciák és a demokrácia és az emberi jogok előtt álló globális kihívások

1. megerősíti az emberi jogok egyetemességét és oszthatatlanságát, valamint minden emberi lény eredendő méltóságát; e tekintetben hangsúlyozza, hogy szilárdan elkötelezett amellett, hogy foglalkozzon az emberi jogokat érintő Unión belüli kihívásokkal, és ismételten hangsúlyozza, hogy az EU és tagállamai kötelesek arra törekedni, hogy az Unió alapértékeivel összhangban globális vezető szerepet töltsenek be az emberi jogok, az alapvető szabadságok és a demokrácia előmozdítása és védelme terén;

2. ragaszkodik ahhoz, hogy az emberi jogok, az alapvető szabadságok és valamennyi ember méltóságának védelme az Unió külpolitikájának sarokkövét képezze; ennek érdekében határozottan arra bátorítja az Uniót, hogy továbbra is ambiciózusan törekedjen arra, hogy az emberi jogok védelme összehangolt módon az összes uniós politika központi elemévé váljon, és teremtsen nagyobb összhangot az EU belső és külső politikái között ezen a területen;

3. emlékeztet arra, hogy az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó uniós cselekvési tervet (2020–2024) az emberi jogokkal kapcsolatos uniós prioritások ütemterveként kell használni, és ezért annak valamennyi uniós külpolitika középpontjában kell állnia; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a tagállamok felelősséget vállaljanak az uniós cselekvési tervért, és nyilvánosan beszámoljanak az annak keretében tett intézkedéseikről; arra ösztönzi a nemzeti és regionális parlamenteket, a nemzeti emberi jogi intézményeket és a civil társadalmi szervezeteket, hogy az EU külső emberi jogi politikájának megvalósításához való hozzájárulásuk kapcsán működjenek együtt a tagállami szintű hatóságokkal; kéri, hogy a Parlamentet vonják be az uniós emberi jogi iránymutatások Tanács általi jövőbeli felülvizsgálatába és frissítésébe, és biztosítsanak nagyobb átláthatóságot azok végrehajtása során;

4. mély aggodalmát fejezi ki az emberi jogokat és a demokráciát világszerte fenyegető súlyos veszélyek miatt, megjegyezve, hogy a demokráciák száma tovább csökkent, miközben az autoriter rezsimek száma nőtt, és a világ népességének közel 75 %-a szembesült az elmúlt évben az emberi jogok helyzetének romlásával saját országában; aggodalommal mutat rá, hogy a világ egyre több pontján sértik meg az emberi jogokat és a nemzetközi humanitárius jogot, illetve hagyják büntetlenül e jogsértéseket;

5. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy annak ellenére, hogy a globális szolidaritás keretében az éghajlatváltozásból eredő veszélyekre adott válaszokra és a Covid19-világjárvány negatív hatásait követő helyreállításra kellene összpontosítani, egyes tekintélyelvű vezetők – amellett, hogy rosszul kezelték a világjárványt, és nem gazdálkodtak megfelelően a globális erőforrásokkal – fokozták a politikai ellenzék, a másként gondolkodók, az emberijog-védők, a civil társadalmi szervezetek – köztük a közösségvezérelt és a meggyőződésen alapuló, valamint vallási alapon működő szervezetek – és a független média elleni elnyomást, valamint szították és kiterjesztették a meglévő belföldi és nemzetközi konfliktusokat, és új konfliktusokat robbantottak ki, amelyek pusztító hatással vannak az emberi jogokra; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a tekintélyelvű vezetők számos esetben visszaéltek a világjárvány hatásaival, hogy igazolják elnyomó politikáik szigorítását;

6. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az EU és tagállamai – főként többoldalú fórumok keretében – következetesen együtt lépjenek fel az emberi jogokat és a demokráciát érintő globális kihívások kezelése érdekében, valamint belső és külső politikáikban továbbra is egységesek maradjanak; úgy véli, hogy az egyhangúság szabályának fenntartása bizonyos uniós külpolitikai döntések esetében – beleértve az emberi jogok megsértőivel szembeni szankciókat is – akadályozza a változó geopolitikai körülmények miatt szükséges határozott fellépést, ezért ezt újra kellene gondolni;

7. sürgeti az Uniót és a tagállamait, hogy világon mindenhol fokozzák a demokrácia és az emberi jogok támogatására irányuló erőfeszítéseiket; e tekintetben kéri az Uniót és a tagállamait, hogy mind egyénileg, mind pedig a hasonló felfogású nemzetközi partnerekkel együttműködve akadályozzák meg a demokratikus intézmények és az egyetemes emberi jogok gyengítésére, valamint a civil társadalom mozgásterének és szerepének csökkentésére irányuló elfogadhatatlan kísérleteket; megerősíti, hogy a multilateralizmus értékes eszközként segíti e cél elérését; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a demokráciával és az emberi jogokkal kapcsolatos kérdéseket minden partnerrel, különösen a stratégiai partnereknek tekintett országokkal fenntartott uniós diplomáciai kapcsolatok középpontjába helyezzük; hangsúlyozza továbbá annak fontosságát is, hogy az emberi jogi kérdéseket az EU parlamenti tevékenységének középpontjába helyezzék, többek között az Emberi Jogi Albizottság önálló bizottsággá alakításával; tudomásul veszi az Európai Diplomáciai Akadémia létrehozására irányuló kísérleti projekt 2022. augusztus 26-i elindítását;

8. megismétli, hogy az emberi jogokkal kapcsolatos uniós külpolitika ambiciózus elkötelezettsége és retorikája szükségessé teszi, hogy az EU példát mutasson annak érdekében, hogy a demokrácia globális gyengülése elleni tiltakozása során ne kerüljön veszélybe a hitelessége; kéri az uniós intézményeket és szerveket, köztük az Európai Külügyi Szolgálatot (EKSZ), hogy biztosítsák az EU és a tagállamok emberi jogi kötelezettségeinek következetes végrehajtását az EU közös külső és biztonságpolitikájában; e tekintetben arra ösztönzi őket, hogy mind bizalmasan, mind a nyilvánosság előtt, mind kétoldalúan, mind pedig többoldalú fórumokon minden diplomáciai eszközt megragadva vessenek fel emberi jogi kérdéseket a partnerországokkal; ismét kéri az Uniót, hogy fordítson kiemelt figyelmet a saját politikáihoz, projektjeihez és többek között az Európai Beruházási Bankon és az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bankon keresztül harmadik országokban nyújtott finanszírozásához kapcsolódó jogsértések értékelésére és megakadályozására, valamint hozzon létre egy panasztételi mechanizmust azon személyek vagy csoportok számára, akiknek jogait az Unió ezekben az országokban folytatott tevékenységei megsérthették;

Az Ukrajna elleni agressziós háború

9. a lehető leghatározottabban elítéli az Ukrajnával szemben jogellenesen, provokáció nélkül indított, indokolatlan orosz agressziós háborút, valamint Belarusz részvételét, amely lehetővé tette Oroszország számára, hogy területéről halálos támadásokat indítson Ukrajna ellen; e tekintetben mélységes fájdalmát fejezi ki az emberi szenvedés miatt, és elítéli az emberi jogok és a nemzetközi humanitárius jog orosz fegyveres erők és helyettesítő erőik általi súlyos megsértését Ukrajnában;

2023. január 18., szerda

10. üdvözli az EU, a tagállamai és a civil társadalom által a háborúra válaszul tett közös erőfeszítéseket; üdvözli továbbá a számos ország által Ukrajna iránt tanúsított szolidaritást, amelyet az ENSZ-közgyűlés ukrajnai illegális háborúval kapcsolatos ülései és szavazásai során tanúsított álláspontjuk is alátámaszt; megismétli, hogy fokozni kell az EU diplomáciai erőfeszítéseit azokkal az államokkal szemben, amelyek tartózkodtak az ENSZ Közgyűlése által 2022. március 2-án elfogadott, Ukrajna elleni agresszióról szóló határozat és az ezzel kapcsolatos későbbi határozatok elfogadásakor, vagy e határozatok ellen szavaztak, annak érdekében, hogy megértessük ezen államokkal az orosz agresszió súlyosságát, valamint azt, hogy a nemzetközi közösségnek egyhangú választ kell adnia a nemzetközi jog e kirívó megsértésére; kéri az Uniót és tagállamait, hogy adják meg az ukrán népnek a saját szabadsága, a demokrácia, az emberi jogok és a nemzetközi jog védelméhez szükséges támogatást; üdvözli a háborúval összefüggésben bevezetett példátlan szankciókat, és azok összehangolt végrehajtását szorgalmazza; kéri továbbá az Uniót és a tagállamait, hogy támogassák az erőfeszítéseket, és erősítsék meg a független orosz civil társadalmi szervezeteket annak érdekében, hogy segítsenek megteremteni a jövőbeli oroszországi demokrácia alapjait;

11. határozottan elítéli az orosz fegyveres erők és helyettesítő erőik által az Ukrajna elleni orosz agressziós háború során elkövetett atrocitásokat, háborús bűncselekményeket és a nemzetközi humanitárius jog súlyos megsértését, , beleértve a szexuális erőszakot, a nemi alapú erőszakot, valamint a civilek és a hadifoglyok megkínzását és meggyilkolását, és mélységes aggodalmát fejezi ki ezek miatt; sürgeti, hogy hozzanak meg minden szükséges intézkedést annak biztosítása érdekében, hogy mielőbb azonosítsák és vonják felelősségre azokat, akik Ukrajnában háborús bűncselekményeket követtek el, és megsértették az emberi jogokat, valamint nyújtsanak hatékony jogorvoslatot az ukrán civilek által elszenvedett károk vonatkozásában; kéri az Uniót és a tagállamait, hogy e téren továbbra is teljes mértékben támogassák az érintett érdekelt feleket, intézkedéseket és mechanizmusokat, beleértve az ukrán ügyészeket, nyomozókat és igazságszolgáltatást, a Nemzetközi Büntetőbíróságot, az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának vizsgálóbizottságát, valamint az egyetemes joghatóság elve szerint folytatott nemzeti nyomozásokat; e tekintetben üdvözli, hogy az EU támogatást nyújtott a Nemzetközi Büntetőbíróság vizsgálati kapacitásaihoz, hogy segítse az Ukrajnában elkövetett háborús bűncselekményekkel kapcsolatos vizsgálatok kiterjesztését; hangsúlyozza a háborús és emberiesség elleni bűncselekményekre vonatkozó bizonyítékok gyors összegyűjtésének és megőrzésének fontosságát, és üdvözli a civil társadalom erre irányuló erőfeszítéseit; kéri a Bizottságot, hogy adjon meg minden szükséges segítséget ebben a folyamatban, beleértve a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) programból nyújtott finanszírozást is, és sürgeti a tagállamokat, hogy maguk is vegyenek részt ebben a folyamatban, ha olyan helyzetben vannak, hogy ezt meg tudják tenni; üdvözli az EU ukrajnai tanácsadó missziójának módosított megbízatását, valamint a Bizottság javaslatát, hogy az Eurojust megbízatását terjesszék ki a büntetlenség elleni küzdelem minden helyzetben való támogatására is; kéri, hogy hozzanak megalapozott döntést arról, hogy melyek a legmegfelelőbb megoldások azon személyek és szervezetek felelősségre vonásához, akik felelősek az Ukrajnával szembeni orosz agressziós háború lehetővé tételéért és az Ukrajna területén elkövetett háborús bűncselekményekért, amely megoldások között szerepelnie kell az agresszió bűntettével kapcsolatos büntetőeljárás elindítását egy kifejezetten erre a célra létrehozott nemzetközi bíróságon vagy a Nemzetközi Büntetőbíróság joghatósága alatt;

12. kéri az Uniót és tagállamait, hogy továbbra is minden rendelkezésükre álló eszközzel támogassák az Ukrajna felszabadításáért a megszállók ellen vívott harcot, és nyújtsanak segítséget az onnan menekülőknek, akik támogatásért folyamodnak az uniós tagállamokhoz; megállapítja, hogy az Ukrajna elleni orosz agressziós háború kezdete óta 8,8 millió ukrán lépett az EU területére, és közülük 4 millió személyt regisztráltak Európában ideiglenes védelmi rendszerek vagy hasonló nemzeti védelmi rendszerek keretében; üdvözli az uniós polgárok által az ukrán nép felé tanúsított szolidaritás és segítségnyújtás minden megnyilvánulását, beleértve a humanitárius segítségnyújtásban való részvételüket, és üdvözli az átmeneti védelemről szóló irányelv ([24]) annak érdekében történő alkalmazását, hogy azonnali védelmet és jogokat biztosítsanak az Unióba érkező, lakóhelyüket elhagyni kényszerülő ukránok számára; hangsúlyozza, hogy fontos növelni a fogadó országok számára nyújtott finanszírozást, beleértve azt is, hogy nagyobb hangsúlyt kell helyezni az oktatáshoz, a gazdasági lehetőségekhez, a lakhatáshoz és egészségügyi ellátáshoz való hozzáférésre és a befogadó társadalmakba való beilleszkedésre; hangsúlyozza, hogy támogatni kell többek között a szexuális, nemi alapú és reproduktív erőszak áldozatait;

13. elítéli az ukrán gyermekek – többek között egészségügyi intézményekből történő – erőszakos áttelepítését és deportálását az Orosz Föderációba és az orosz megszállás alatt álló területekre, valamint orosz családok általi kényszer-örökbefogadását; kéri az Uniót és a tagállamait, hogy nyújtsanak támogatást e gyermekek felkutatásához és a családjukhoz vagy törvényes gyámjukhoz való visszatérésükhöz;

([24]) A Tanács 2001/55/EK irányelve (2001. július 20.) a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén nyújtandó átmeneti védelem minimumkövetelményeiről, valamint a tagállamok e személyek befogadása és a befogadás következményeinek viselése tekintetében tett erőfeszítései közötti egyensúly előmozdítására irányuló intézkedésekről (HL L 212., 2001.8.7., 12. o.).

14. hangsúlyozza, hogy az Ukrajnával szemben jogellenesen, provokáció nélkül indított, indokolatlan agressziós háború óriási hatással volt a globális élelmezésbiztonságra, mivel Ukrajna a világ ötödik legnagyobb gabonaexportőre;

15. mély aggodalmának ad hangot az ukrajnai nukleáris létesítmények biztonságával kapcsolatban, amelyeket folyamatosan a katonai bombázás veszélye fenyeget; kéri az Uniót, a tagállamait és a nemzetközi közösséget, hogy hozzanak létre biztonsági övezeteket e nukleáris létesítmények körül;

Az uniós politika, eszközök és diplomácia megerősítése az emberi jogok és a demokrácia védelme és előmozdítása érdekében a világban

Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) és az „emberi jogok és demokrácia" tematikus program

16. kéri az EU-t, hogy emberi jogi külpolitikájának megerősítése érdekében gondolkodjon el azon, hogyan lehetne az emberi jogokon alapuló megközelítést valamennyi uniós eszközben és stratégiában előmozdítani és a legjobban alkalmazni, valamint hogyan lehetne alkalmazkodni a kialakulóban lévő geopolitikai helyzethez, illetve formálni azt; hangsúlyozza, hogy a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) – beleértve annak „emberi jogok és demokrácia" tematikus programját is – az EU egyik legfontosabb eszköze, amely arra szolgál, hogy szerte a világban javítsa az emberi jogi helyzetet, valamint segítsen a reziliens, befogadó és demokratikus társadalmak előmozdításában a tekintélyelvű rendszerek befolyásának ellensúlyozása mellett; hangsúlyozza, hogy a helyi civil társadalmi szereplők szerepvállalása létfontosságú ahhoz, hogy megvédjék az emberi jogokat és a demokráciát hazájukban, és ismételten kéri, hogy teljes mértékben vonják be őket az EU valamennyi idevágó külső tevékenységébe; e tekintetben üdvözli a civil társadalmi szervezetek és az aktivisták számára a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) „emberi jogok és demokrácia" tematikus programja és a Demokráciáért Európai Alapítvány keretében világszerte nyújtott felbecsülhetetlen értékű segítséget; hangsúlyozza, hogy a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) nagy jelentőséget tulajdonít annak, hogy a nemzetközi és helyi stratégiai partnereivel előmozdítsa az emberi jogokat és a demokráciát, többek között az uniós választási megfigyelő missziókon keresztül; hangsúlyozza a Parlamentnek az eszköz programozási folyamatában betöltött szerepét, és arra kéri a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy javítsák a releváns információk időben történő megosztását annak érdekében, hogy a Parlament a Szerződésekben foglaltaknak megfelelően tudja ellátni feladatát, különösen a Bizottsággal folytatott magas szintű geopolitikai párbeszédek során; kéri a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy folytasson párbeszédet a Parlamenttel az e tekintetben történő javulás biztosítása érdekében;

17. hangsúlyozza a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) keretében megvalósuló projektek és kezdeményezések hosszú távú tervezésének és további támogatásának fontosságát, különösen a konfliktusok, háborúk és természeti katasztrófák sújtotta régiók esetében; kéri a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy a demokrácia támogatását horizontális prioritásként építsék be a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) valamennyi tematikus és földrajzi programjába;

18. ismételten kéri, hogy a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) finanszírozási megállapodásaiban az emberi jogokkal kapcsolatos rendelkezések tekintetében biztosítsanak nagyobb átláthatóságot, és tisztázzák az ilyen megállapodások az emberi jogok, a demokratikus elvek vagy a jogállamiság megsértése, valamint súlyos korrupció esetén történő felfüggesztésének mechanizmusát és kritériumait; kéri a Bizottságot, hogy tartózkodjon attól, hogy operatív együttműködési megoldásként harmadik országok kormányainak nyújtott költségvetési támogatást alkalmazzon olyan országok esetében, ahol az emberi jogok széles körű megsértésének és az emberi jogok védelmezőinek elnyomásának tanúi;

Az EU emberi jogi különleges képviselője

19. teljes mértékben támogatja az EU emberi jogi különleges képviselőjének (EUKK) munkáját, amelyet az emberi jogok védelme és előmozdítása terén végez világszerte a harmadik országok bevonása és a hasonló felfogású partnerekkel folytatott együttműködés keretében, továbbá támogatja az uniós emberi jogi politikák hatékonyságának javításában játszott fontos szerepét, amelyet a koherencia növelésére irányuló erőfeszítésein keresztül tölt be; hangsúlyozza, hogy e következetesség további javítása érdekében szoros együttműködésre van szükség az EU emberi jogi különleges képviselője és az egyes országokkal és régiókkal foglalkozó más különleges képviselők között, és szorgalmazza, hogy az emberi jogi különleges képviselő szerepe kapjon nagyobb láthatóságot; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az EU emberi jogi különleges képviselője továbbra is együttműködjön a nemzetközi szervezetekkel, köztük az ENSZ-szel és az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa által kinevezett különleges előadókkal, valamint más országok emberi jogokért felelős képviselőivel vagy küldötteivel; kéri, hogy az EU különleges képviselője még inkább emeljen szót a nyilvánosság előtt az egyes emberijog-védőkkel kapcsolatban, és szorosan működjön együtt az uniós és nemzeti civil társadalmi szervezetekkel és emberijog-védőkkel; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az EU országok és régiók helyzetében illetékes különleges képviselői működjenek együtt az emberi jogok védelmével és az egyedi esetekkel foglalkozó nemzeti hatóságokkal; arra bátorítja a EU emberi jogi különleges képviselőjét, hogy tegyen diplomáciai erőfeszítéseket a nemzetközi humanitárius jog és a nemzetközi igazságszolgáltatás számára biztosított uniós támogatás fokozása érdekében;

2023. január 18., szerda

20. ismételten hangsúlyozza, hogy az EU emberi jogi különleges képviselőjének kinevezése előtt meghallgatást kellene tartani az Európai Parlamentben; javasolja, hogy hozzanak létre egy olyan keretet, amelyben az EU emberi jogi különleges képviselője elszámoltatható az Európai Parlament előtt a saját munkaprogramjában megbízatásának kezdetén meghatározott célok elérése tekintetében, és rendszeresen jelentést kell tennie az e célok terén elért eredményekről; hangsúlyozza, hogy bár a Parlament együttműködést tart fenn az EKSZ-szel, amelyet a 2010/427/EU tanácsi határozat ([25]) és a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének 2010-es politikai elszámoltathatósági nyilatkozata megerősített, az emberi jogi kérdésekben tovább kell erősíteni a Parlament és az EKSZ – beleértve annak küldöttségeit is – közötti intézményközi kapcsolatok keretét; hangsúlyozza, hogy az EKSZ-nek be kell vonnia a Parlamentet az EU emberi jogi eszközeinek – például az EU emberi jogi iránymutatásainak és többek között a kellő gondosságra és a korrupció elleni küzdelemre vonatkozó uniós mechanizmusoknak – a harmadik országokban történő végrehajtására vonatkozó iránymutatások kidolgozásába;

21. kiemeli, hogy fontos foglalkozni az uniós intézmények közötti koordináció során az EU külkapcsolatainak emberi jogokkal kapcsolatos irányítása tekintetében felmerülő kihívásokkal; üdvözli az uniós küldöttségek, az EKSZ székhelye és a Nemzetközi Partnerségek Főigazgatósága közötti fokozott koordinációt az emberijog-védőket érintő sürgető egyedi ügyekkel kapcsolatban;

A vallás és a meggyőződés szabadságának az Európai Unión kívüli előmozdításáért felelős uniós különmegbízott

22. sajnálattal jegyzi meg, hogy a vallás és a meggyőződés szabadságának az EU-n kívüli előmozdításáért felelős uniós különmegbízott tisztsége több mint egy éve betöltetlen; ismételten kéri a Tanácsot és a Bizottságot, hogy haladéktalanul végezzenek átlátható és átfogó értékelést a különmegbízott megbízatásának hatékonyságáról és hozzáadott értékéről, többek között a különmegbízott intézményi helyzete tekintetében is, annak érdekében, hogy a különmegbízott számára kellő emberi és pénzügyi erőforrásokat biztosítsanak, és megfelelően támogassák intézményi megbízatását, kapacitását és feladatait; üdvözli, hogy Frans van Daele urat 2022. december 7-én a vallás és a meggyőződés szabadságának az Európai Unión kívüli előmozdításáért felelős uniós különmegbízottá nevezték ki; emlékeztet arra, hogy a különmegbízott feladatai a gondolat- és a lelkiismereti szabadság, valamint a vallás vagy a meggyőződés szabadsága, valamint a hitnélküliséghez, a hitmegtagadáshoz és az ateista nézetek vallásához való jog előmozdítására és védelmére összpontosulnak; hangsúlyozza, hogy a különmegbízottnak különös figyelmet kell fordítania az erőszakos térítésre, az istenkáromlásra vonatkozó törvényekkel való visszaélésre és a veszélyben lévő nem hívők helyzetére is;

23. javasolja, hogy a különmegbízott szorosan és kiegészítő módon működjön együtt az EU emberi jogi különleges képviselőjével és a Tanács emberi jogokkal foglalkozó munkacsoportjával; kéri továbbá a különmegbízottat, hogy rendszeresen konzultáljon a Parlamenttel, és az intézkedések összehangolása érdekében működjön együtt a vallás és a meggyőződés szabadságának előmozdításáért felelős tagállami biztosokkal, küldöttekkel és nagykövetekkel;

Uniós emberi jogi párbeszédek és egyéb kétoldalú kapcsolatok harmadik országokkal

24. hangsúlyozza, hogy a harmadik országokkal folytatott emberi jogi párbeszédek lehetőséget kínálnak arra, hogy az emberi jogi kihívásokra összpontosítsunk, és szorgalmazza, hogy ezeket eredményorientált módon folytassák le, rendszeresen vizsgálják felül és teljes mértékben használják ki a bennük rejlő lehetőségeket; ismételten kéri, hogy az emberi jogi párbeszédeket kezdettől fogva olyan egyértelmű referenciamutatókra alapozzák, amelyek lehetővé teszik a párbeszédek hatékonyságának nyomon követését; kéri az EKSZ-t, hogy rendszeresen végezze el a párbeszédek eredményeinek értékelését, valamint rendszeresen tájékoztasson azokról, és ennek megfelelően kövesse nyomon a párbeszédeket; hangsúlyozza, hogy a hatékonyság érdekében a párbeszédeket nem szabad önálló eszközként használni, hanem be kell illeszteni az érintett harmadik országokkal folytatott átfogó uniós tevékenységsorozatba, ideértve az uniós kereskedelempolitikához kapcsolódó tevékenységeket is, ami racionalizálná az emberi jogi dimenziót, és megerősítené a párbeszédek során közvetített üzeneteket; felhívja a figyelmet annak fontosságára, hogy az emberi jogi párbeszédek során vessenek fel egyedi ügyeket, különösen azokat, amelyeket a Parlament is kiemelt az állásfoglalásaiban, valamint a veszélyben lévő Szaharov-díjasok és utolsó fordulós jelöltek ügyét, és biztosítsák ezen ügyek megfelelő nyomon követését, valamint beszámoljanak a Parlamentnek a megtett lépésekről;

25. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az emberi jogi párbeszéd teljes folyamata során rendszeresen valódi, hozzáférhető és inkluzív konzultációt folytassanak valamennyi civil társadalmi szervezettel és érdekelt féllel;

([25]) A Tanács 2010/427/EU határozata (2010. július 26.) az Európai Külügyi Szolgálat szervezetének és működésének a megállapításáról (HL L 201., 2010.8.3., 30. o.).

26. üdvözli, hogy a kedvezőbb együttműködési feltételekből eredően újrakezdték a harmadik országokkal folytatott emberi jogi párbeszédeket; úgy véli, hogy amennyiben az emberi jogi párbeszédek sorozatát követően nem történik kézzelfogható előrelépés, mint ahogyan az számos esetben történt, az Uniónak módosítania kellene céljait, többek között a kétoldalú kapcsolatok kiszélesítése tekintetében is;

Az Unió küldöttségei

27. rendkívül fontosnak tartja, hogy minden lehetséges intézkedést megtegyenek annak érdekében, hogy az EU küldöttségein belül felhívják a figyelmet az EU emberi jogi iránymutatásaira, és sürgeti az összes küldöttséget, hogy biztosítsák ezen iránymutatások megfelelő végrehajtását; e tekintetben ismételten kéri az uniós küldöttségeket és azok harmadik országokban működő emberi jogi „kapcsolattartó pontjait", hogy az emberijog-védőknek – köztük a Szaharov-díjasoknak és az utolsó fordulós jelölteknek – nyújtott rendszeres támogatással, valamint az emberi jogok, a demokrácia és a jogállamiság megsértéséről szóló parlamenti állásfoglalásokban felvetett témák és egyedi esetek körültekintő kezelésével végezzenek összetettebb munkát; kéri az uniós küldöttségek tisztviselőit, hogy az emberijog-védők, a demokratikus ellenzék és a civil társadalmi aktivisták elnyomásával és üldöztetésével kapcsolatos ügyeket vessék fel az állami hatóságok előtt, és ha az érintett személyeket fogva tartják, kövessék nyomon a helyzetüket, látogassák meg őket a börtönben, vegyenek részt a bírósági eljárásukban, és ügyüket vessék fel az EU által az érintett országokkal folytatott emberi jogi párbeszédek során;

28. felhívja a figyelmet azokra az esetekre, amikor az uniós tagállamok külképviseletei és az uniós küldöttségek eltérő megközelítést alkalmaztak az emberi jogok harmadik országokban történő védelmével és előmozdításával kapcsolatban, noha az uniós tagállamok közösen elkötelezték magukat e kérdésben; hangsúlyozza, hogy az uniós tagállamok nagykövetségeinek – az uniós küldöttségekhez hasonlóan – egyre nagyobb szerepet kell játszaniuk az emberi jogok előmozdításában és védelmében, valamint a harmadik országok civil társadalmának támogatásában; kéri az uniós küldöttségeket, hogy hozzanak létre a tagállami nagykövetségek és az uniós küldöttségek érintett szolgálatait tömörítő emberi jogi munkacsoportokat, és szorosan működjenek együtt az érintett harmadik országban működő nemzetközi és regionális civil társadalmi szervezet képviselőivel;

Az EU globális emberi jogi szankciórendszere (uniós Magnyickij-törvény)

29. üdvözli, hogy az EU globális emberi jogi szankciórendszerét egyre inkább olyan alapvető eszközként használják, amely a Tanács által alkalmazott célzott szankciók révén megerősíti az EU globális emberi jogi szereplőként betöltött szerepét; kéri a már elfogadott korlátozó intézkedések hatékony, teljes körű és koordinált végrehajtását, valamint szükség esetén további intézkedések elfogadását; kéri, hogy az EU dinamikusabban vegye igénybe ezt az eszközt, amely emberi jogi külpolitikájának szerves részét képezi; minden tagállamban a korlátozó intézkedések szigorú, következetes és egységes alkalmazását és nyomon követését szorgalmazza, ami az Unió külső tevékenységei hitelességének és hatékonyságának a feltétele; kéri az Uniót, hogy a hasonlóan gondolkodó partnerekkel együttműködve ösztönözzön több országot szankciórendszerek elfogadására és a célzott korlátozó intézkedések elfogadásának közös koordinálására annak érdekében, hogy globális szinten maximalizálni lehessen azok hatékonyságát; üdvözli a Bizottság elnökének az Unió helyzetéről szóló, 2022. évi beszédében tett kötelezettségvállalását, miszerint az emberi jogi visszaéléseket elkövetők gazdasági és pénzügyi segítőivel szembeni hatékony, célzott fellépés érdekében intézkedéseket terjeszt elő a korrupció elleni küzdelem uniós jogi keretének naprakésszé tételére és a korrupciónak az EU globális emberi jogi szankciórendszerébe való felvételére, ami összhangban van a Parlament álláspontjával; ismételten kéri, hogy a Tanács határozatai és az EU globális emberi jogi szankciórendszere szerinti szankciók végrehajtása tekintetében vezessék be a minősített többségi szavazást; megismétli a Bizottsághoz és a Tanácshoz intézett felhívását, hogy törekedjenek a Parlament által a jövőbeni célzott szankciókra vonatkozóan az állásfoglalásaiban és más helyeken megfogalmazott ajánlások beépítésére;

30. üdvözli az EU globális emberi jogi szankciórendszere alapján 2021-benvégrehajtott jegyzékbe vételeket; kéri a Tanácsot, a tagállamokat és az Európai Külügyi Szolgálatot, hogy dolgozzanak ki arra irányuló stratégiát, hogy – különösen a EU globális emberi jogi szankciórendszerének jobb kihasználása révén – javítsák az EU globális emberi jogi szankciórendszere és a földrajzi szankciórendszerek közötti kölcsönhatást az olyan jogsértések kezelése érdekében, amelyek nem köthetők közvetlenül egy államhoz, például a kormányok ellenőrzésén kívül eső területeken emberi jogi jogsértéseket elkövető zsoldosok esetében, valamint az emberkereskedelemhez hasonló, határokon átnyúló esetekben;

31. nagyon aggasztónak tartja és elítéli egyes államok politikáit, melyek szándékosan arra irányulnak, hogy külföldieket, többek között európai uniós polgárokat propaganda céljából hamis vádak alapján letartóztassanak, önkényesen fogva tartsanak és büntetőeljárás alá vonjanak, valamint foglyokat nemzetközi tárgyalások és alku eszközéül, illetve politikai nyomásgyakorlásra használjanak; hangsúlyozza, hogy a túszszedés elleni nemzetközi egyezmény értelmében az ilyen politika alkalmazása túszszedésnek minősül; kéri a Bizottságot, az EKSZ-t és a tagállamokat, hogy a hasonló esetek megelőzése érdekében tegyenek intézkedéseket, valamint figyelmeztessék az uniós polgárokat, köztük a kettős állampolgárságú személyeket arra a veszélyre, hogy bizonyos országokba tett látogatások alkalmával letartóztathatják őket; kéri a Tanácsot, hogy az uniós polgárok önkényes letartóztatásáért vagy „államtúszokként" való fogva tartásáért felelős személyekre vagy szervezetekre vonatkozóan fontolja meg az EU globális emberi jogi szankciórendszerében előírt korlátozó intézkedések alkalmazását;

2023. január 18., szerda

Korrupció és emberi jogok

32. hangsúlyozza, hogy a korrupció súlyosan gyengíti a demokratikus kormányzást, világszerte akadályozza az emberi jogok érvényesülését, elősegíti és állandósítja az emberi jogok és a jogállamiság megsértését, és aránytalanul érinti a társadalom legkiszolgáltatottabb és leginkább marginalizált egyéneit és csoportjait; kéri, hogy a korrupció elleni küzdelem legyen az emberi jogok és a demokrácia előmozdítására irányuló valamennyi uniós erőfeszítés és politika része, mégpedig egy célzott globális korrupcióellenes stratégia kidolgozásával, amely kiterjed az uniós külső finanszírozási eszközök keretében megvalósuló programokra is, valamint a Parlament ellenőrző szerepének megerősítésével; hangsúlyozza annak kiemelkedő fontosságát, hogy az Unió és tagállamai példát mutassanak azáltal, hogy küzdenek az uniós szereplőkhöz kapcsolódó korrupció ellen, külső finanszírozásukra a legszigorúbb átláthatósági normákat alkalmazzák, és fokozzák a korrupció elleni küzdelemben részt vevő civil társadalmi szervezeteknek, aktivistáknak és oknyomozó újságíróknak nyújtott támogatásukat;

33. kéri az Uniót, hogy tegyen javaslatot egy olyan korrupcióellenes normarendszer létrehozására, amely világszerte egységesen alkalmazható, mozdítsa elő hatékony korrupcióellenes szervek létrehozását és szilárd szabályozási keretek elfogadását, valamint lépjen fel a banktitkot fenntartó joghatóságokkal és adóparadicsomokkal szemben; ösztönzi az Unió, a tagállamai, a harmadik országok és a nemzetközi szervezetek közötti együttműködés előmozdítását különösen az igazságügy, a bűnüldözés és a hírszerzés területén, annak érdekében, hogy megosszák egymással a korrupció elleni küzdelem és a korrupció megelőzése terén alkalmazott legjobb gyakorlatokat és hatékony eszközöket; kéri, hogy tegyenek erőfeszítéseket egy, az ENSZ felügyelete alatt álló nemzetközi korrupcióellenes bíróság létrehozása érdekében;

A nemzetközi megállapodásokban foglalt emberi jogi záradékok

34. megismétli felhívását, hogy az EU és harmadik országok közötti megállapodásokba szilárd emberi jogi záradékokat kell beépíteni, amelyeket egyértelmű referenciaértékek és jogsértések esetén követendő eljárások támogatnak; kéri a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy aktívan gondolkodjon azon, hogyan biztosítható a meglévő nemzetközi megállapodásokban foglalt emberi jogi záradékok nyomon követése és hatékony érvényesítése; hangsúlyozza, hogy az Uniónak gyorsan és határozottan kell reagálnia az emberi jogi záradékok harmadik országok általi tartós megsértésére, akár a vonatkozó megállapodások felfüggesztésével is, ha más lehetőségek eredménytelennek bizonyulnak; kiemeli, hogy az EU általános preferenciarendszerének (GSP) felülvizsgálata, az általános preferenciarendszerről szóló új rendelet kidolgozására irányuló, folyamatban lévő jogalkotási folyamat, valamint az emberi jogokkal – többek között a munkavállalói jogokkal – kapcsolatos nemzetközi egyezmények GSP-kedvezményezett országok általi végrehajtásának felülvizsgálata lehetőséget kínál az emberi jogok tiszteletben tartása iránti elkötelezettség megerősítésére az érintett harmadik országokon belül;

35. kéri a Bizottságot, hogy a harmadik országokkal kötendő szabadkereskedelmi megállapodásokról folytatott tárgyalások során követelje meg a harmadik országoktól, hogy ratifikálják az emberi jogokkal, a munkavállalói jogokkal és a környezettel kapcsolatos főbb nemzetközi egyezményeket, köztük a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányát és a Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmányát; hangsúlyozza, hogy ezen egyezmények harmadik országok általi ratifikálásának ideális esetben a szabadkereskedelmi megállapodásokról folytatott tárgyalások lezárása előtt meg kell történnie, hogy az ezen egyezmények betartása a szabadkereskedelmi megállapodások lényeges szempontjává váljon, valamint megállapodás szülessen az erre vonatkozó záradékokról; kéri továbbá, hogy a szabadkereskedelmi megállapodások lényegi záradékai ismerjék el, hogy a részes államoknak tiszteletben kell tartaniuk és védeniük kell az emberi jogokat az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, a szokásjog és azon nemzetközi egyezmények alapján, amelyeknek részes felei;

36. hangsúlyozza az előzetes és utólagos fenntarthatósági hatásvizsgálatok minőségének fontosságát, és annak jelentős javítását szorgalmazza; hangsúlyozza, hogy a fenntarthatósági hatásvizsgálatok célkitűzésének annak biztosítására kell irányulnia, hogy a tárgyalás tárgyát képező megállapodás – annak részletesen megfogalmazott záradékaiban – elegendő eszközt biztosítson az emberi jogokra gyakorolt negatív hatások elkerüléséhez; javasolja, hogy a civil társadalmi szervezetek vegyenek részt a fenntarthatósági hatásvizsgálatok irányításában, hogy az értékeléseket emberi jogi és munkavállalói jogi szakértők végezzék, valamint vegyék figyelembe a civil társadalmi szervezetek észrevételeit;

Demokráciatámogató intézkedések

37. kiemeli, hogy 2022-ben lesz a 10. évfordulója a Parlament azon döntésének, hogy politikai vezető szerepet vállalva elkötelezi magát a demokráciatámogató tevékenységeinek jelentős előmozdítása mellett, amelyeket 2014 óta a demokráciatámogatás átfogó megközelítésén keresztül hajt végre; üdvözli különösen a partnerparlamentek kapacitásépítéséhez, a közvetítéshez, valamint a párbeszéd és a kompromisszum kultúrájának előmozdításához nyújtott támogatását, többek között a fiatal politikai vezetők körében, továbbá üdvözli a női parlamenti képviselők, az emberijog-védők, a civil társadalmi szervezetek képviselői és a szabad média társadalmi szerepvállalásának megerősítését; kéri a Bizottságot, hogy a megkülönböztetésmentesség elvének tiszteletben tartása mellett folytassa és fokozza tevékenységét e területeken, és erősítse meg az uniós szervek és ügynökségek, valamint a többi támogatáson alapuló szervezet finanszírozását és

támogatását; hangsúlyozza, hogy a jelenlegi környezetben, amikor fokozódnak a globális feszültségek és egyre több országban tapasztalható elnyomás, rendkívül fontos a civil társadalmi szervezetek, az emberijog-védők és a kritikus és eltérő véleményt megfogalmazó emberek közvetlen támogatása;

38. hangsúlyozza az uniós választási megfigyelő missziók fontosságát, és a Parlament ezek módszertanának fejlesztésében és javításában való közreműködését; ezzel kapcsolatban felkéri a Bizottságot, hogy fontolja meg a választási megfigyelés módszertanának aktualizálását, hogy az tükrözze az elmúlt két évtized fejleményeit; sürgeti a harmadik országokat, hogy hajtsák végre az uniós választási megfigyelő missziók által tett ajánlásokat, amelyek célja, hogy javítsák a jövőbeli választási eljárások szervezését és hátterét, és ily módon hozzájáruljanak azok átláthatóságához és jogszerűségéhez, megerősítve a demokratikus normákat az érintett államokban; hangsúlyozza a helyi választási megfigyelőknek nyújtott uniós támogatás fokozásának fontosságát, különösen a védelem tekintetében; ismételten kéri az Uniót, hogy szorosan működjön együtt a hazai és nemzetközi szervezetekkel, például az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatalával, az Európa Tanáccsal és a nemzetközi választási megfigyelés alapelveiről szóló nyilatkozatot jóváhagyó más szervezetekkel;

Multilateralizmus és az EU multilaterális szinten végzett munkája

39. megerősíti, hogy szerte a világban az emberi jogok hatékony védelme erős nemzetközi együttműködést követel meg multilaterális szinten; hangsúlyozza, hogy az ENSZ és annak szervei különösen fontos szerepet játszanak, mivel ők jelentik azt a fő fórumot, amelynek képesnek kell lennie arra, hogy hatékonyan előmozdítsa a béke és biztonság, a fenntartható fejlődés, valamint az emberi jogok és a nemzetközi jog tiszteletben tartása érdekében tett erőfeszítéseket; kéri az Uniót és a tagállamait, hogy továbbra is támogassák az ENSZ munkáját mind politikai, mind pénzügyi szempontból, ideértve az ENSZ valamennyi emberi jogi szervét, különösen az ENSZ-egyezmény alapján létrehozott szerveket és különleges eljárásokat; e célból arra kéri az ENSZ főtitkárát, hogy biztosítson megfelelő forrásokat az ENSZ költségvetéséből, és sürgeti az tagállamokat, hogy növeljék önkéntes hozzájárulásaikat; hangsúlyozza, hogy az Uniónak és tagállamainak arra kell törekedniük, hogy az ENSZ-ben és a többi multilaterális fórumon egyaránt egységes álláspontot képviseljenek, és ily módon előmozdítsák a legmagasabb szintű emberi jogi normákat; emlékeztet az ENSZ valamennyi tagállamának az Egyesült Nemzetek Alapokmányában és az ENSZ-közgyűlés 60/251. sz. határozatában foglalt kötelezettségeire, hogy elő kell mozdítaniuk és védelmezniük kell az emberi jogokat és alapvető szabadságokat; elítéli, hogy az ENSZ Biztonsági Tanácsának két állandó tagja az emberi jogok súlyos megsértéséért, azaz háborús bűncselekményekért, sőt népirtásért felelős; kéri az ENSZ tagállamait, hogy tartózkodjanak az emberi jogok védelmét gyengítő visszalépésektől; hangsúlyozza az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának felelősségét az emberi jogok világszerte tapasztalható súlyos megsértésének kezelésében; sajnálja, hogy az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának számos tagja nyilvánvalóan semmibe vette emberi jogi kötelezettségeit, bizonyítottan súlyosan megsértette az emberi jogokat, és nem működött együtt az ENSZ emberi jogi mechanizmusaival; e tekintetben az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának tagjaira vonatkozó kritériumok alapvető reformját szorgalmazza; kéri az EKSZ-t, hogy legyen kezdeményező és az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának tagságával kapcsolatban álljon egy olyan összehangolt uniós és tagállami álláspont kialakítására irányuló erőfeszítés élére, amely elősegítené a választási folyamat nagyobb átláthatóságát, különösen azáltal, hogy nyilvánosságra hozzák az uniós tagállamok szavazatait és megindokolják e szavazatokat, valódi versenyen alapuló folyamatot támogatna annak biztosítása révén, hogy a három regionális blokk, amelynek az uniós tagállamok a tagjai, több jelöltet állítson, mint ahány helyet elfoglalnak, és biztosítaná a jelöltek elszámoltathatóságát azáltal, hogy megvizsgálják önkéntes kötelezettségvállalásaikat és az ENSZ Emberi Jogi Tanácsával, az ENSZ-egyezmény alapján létrehozott szervekkel és a különleges eljárásokkal való együttműködés terén elért eredményeiket;

40. határozottan elítél minden olyan támadást, amely az ENSZ különmegbízottjai és megbízatásuk függetlensége ellen irányul; kéri a tagállamokat és az EU demokratikus partnereit, hogy határozottan lépjenek fel e kísérletekkel szemben, és tegyenek meg minden lehetséges intézkedést annak érdekében, hogy az egyének és a civil társadalmi szervezetek számára segítsenek biztonságos és nyitott teret biztosítani az ENSZ-szel, annak képviselőivel és mechanizmusaival való kapcsolattartáshoz; kiemeli az ENSZ által megbízott vizsgálóbizottságok és tényfeltáró missziók munkájának fontosságát, amely testületeket egyre gyakrabban alkalmazzák a nemzetközi humanitárius jog és a nemzetközi emberi jogok súlyos megsértése esetén, valamint a büntetlenség elleni küzdelemben;

41. kéri az Uniót és a tagállamokat, hogy támogassák a regionális emberi jogi rendszerek megerősítését, többek között pénzügyi támogatás és a régiók közötti tapasztalatcsere révén; kiemeli különösen az e regionális rendszerek keretében létrehozott ellenőrző szervek és igazságszolgáltatási mechanizmusok kritikus szerepét, valamint az ENSZ emberi jogi rendszerével való kiegészítő jellegüket;

42. kéri az Uniót és a tagállamokat, hogy a multilaterális fórumokon álljanak a terrorizmus általánosan elismert fogalommeghatározásának elfogadására irányuló erőfeszítések élére, szem előtt tartva e súlyos fenyegetés elleni küzdelem célját; továbbá arra kéri őket, hogy az ENSZ terrorizmus elleni globális stratégiájának 2023-ban esedékes 8. felülvizsgálatával összefüggésben ösztönözzék az arra irányuló erőfeszítéseket, hogy a terrorizmusellenes jogszabályokkal

és politikákkal való visszaélés civil szférára gyakorolt negatív hatását elismerő határozott megfogalmazást illesszenek be, és sürgetik az összes államot, hogy tegyék meg a szükséges lépéseket a terrorizmusellenes jogszabályaik reformja vagy hatályon kívül helyezése érdekében, hogy azok ne legyenek negatív hatással a civil társadalomra és az emberijog-védőkre; kéri az Uniót és a tagállamokat, hogy az ENSZ fórumain belül álljanak a civil társadalmi szervezetekkel és az emberijog-védőkkel való konstruktív párbeszéd kialakítására irányuló erőfeszítések élére, és biztosítsák, hogy érdemben bevonják őket a terrorizmusellenes politikák kidolgozásának és végrehajtásának minden szakaszába;

43. mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a tekintélyelvű rendszerek részéről egyre gyakoribbak a szabályokon alapuló globális rend ellen irányuló támadások, amelyek többek között abban nyilvánulnak meg, hogy e rendszerek megkérdőjelezik az emberi jogok egyetemességét, relativizálják az emberi jogokat, azt állítják, hogy a nyugati országok a kulturális hegemónia eszközeként használják az emberi jogokat, átértelmezik és ily módon aláássák a nemzetközi emberi jogi jogszabályokat, valamint aláássák az ENSZ szerveinek és arra szolgáló mechanizmusainak működését, hogy felelősségre lehessen vonni az államokat az emberi jogok megsértéséért; hangsúlyozza, hogy az Uniónak elsődleges prioritásként kell fenntartania az emberi jogok egyetemességének védelmét, és e célból egyezségre kell jutnia és szövetségben kell működnie más demokráciákkal és hasonlóan gondolkodó partnerekkel annak érdekében, hogy megerősítsék a multilaterális szervezeteket, valamint megvédjék a szabályokon alapuló multilaterális rendet az egyre növekvő tekintélyelvű hatalmakkal szemben; hangsúlyozza, hogy az ENSZ-szervek csökkenő eredményessége valós költségekkel jár, amelyek konfliktusokban, elvesztett életekben és emberi szenvedésben nyilvánulnak meg, és súlyosan gyengíti az országoknak a globális kihívások kezelésével kapcsolatos általános képességét; kéri az uniós tagállamokat és a hasonlóan gondolkodó partnereket, hogy fokozzák erőfeszítéseiket e tendencia megfordítása érdekében;

44. hangsúlyozza, hogy a nem kormányzati szervezetek által az ENSZ Gazdasági és Szociális Tanácsában (ECOSOC) betöltött tanácsadói státusz iránti kérelmek pártatlan, tisztességes és átlátható felülvizsgálatára van szükség; kéri, hogy tegyenek lépéseket annak érdekében, hogy az Unió minden multilaterális fórumon – többek között az ENSZ Biztonsági Tanácsában is a már meglévő, valamelyik tagállam által betöltött állandó hely mellett – saját helyet kapjon, ami megerősítené az EU cselekvőképességét, valamint következetességét és hitelességét a világban; kéri az Uniót és a tagállamait, hogy vegyenek részt az ENSZ Közgyűlésének általános vitájában, és sürgeti az ECOSOC tagjait, hogy továbbra is foglalkozzanak a nem kormányzati szervezetek által az ECOSOC-akkreditáció megszerzése során tapasztalt indokolatlan akadályokkal, különös tekintettel azokra a szervezetekre, amelyek kérelme már nagyon régóta függőben van;

A nemzetközi humanitárius jog fenntartása

45. aggodalommal veszi tudomásul, hogy a nemzetközi humanitárius jogot és a nemzetközi emberi jogokat egyre kevésbé veszik figyelembe, különösen a világszerte zajló konfliktusokban; hangsúlyozza annak rendkívüli fontosságát, hogy a humanitárius segélyszervezetek és karitatív szervezetek teljes körűen, időben és akadálytalanul tudjanak segítséget nyújtani a lakosság minden kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportjának, és arra kéri a fegyveres konfliktusokban részt vevő összes felet, hogy védjék meg a polgári lakosságot, valamint a humanitárius és egészségügyi dolgozókat, a médiamunkásokat és az oktatási szakembereket; szorgalmazza, hogy szisztematikusan hozzanak létre humanitárius folyosókat a háborús térségekben és a harci helyzetekben annak érdekében, hogy a veszélyben lévő civilek elmenekülhessenek a konfliktus elől, és határozottan elítéli az ellenük irányuló támadásokat;

46. emlékeztet arra, hogy a terület megszállásával vagy elcsatolásával kapcsolatos helyzetekben a nemzetközi humanitárius jognak kell az uniós politikákat vezérelnie, és hangsúlyozza annak fontosságát, hogy e helyzetek tekintetében biztosítsák az uniós politikák következetességét; kiemeli az uniós székhelyű vállalatok arra irányuló felelősségét, hogy a legszigorúbb átvilágítási politikákat alkalmazzák az érintett területeken vagy azokkal folytatott bármely gazdasági vagy pénzügyi tevékenységekkel szemben, és biztosítsák a nemzetközi jognak és adott esetben az uniós szankciós politikának való szigorú megfelelést;

A büntetlenség elleni küzdelem és a nemzetközi büntető igazságszolgáltatás megerősítése

47. hangsúlyozza az emberi jogok megsértése, valamint a széles körű büntetlenség és az elszámoltathatóság hiánya közötti kapcsolatot a konfliktusok által sújtott régiókban és országokban; határozottan üdvözli, hogy a Nemzetközi Büntetőbíróság folyamatosan hozzájárul a büntetlenség elleni küzdelemhez; kéri az Uniót és a tagállamait, hogy biztosítsanak elegendő támogatást a Nemzetközi Büntetőbíróság számára ahhoz, hogy az el tudja végezni a munkáját; ismételten elítéli a Nemzetközi Büntetőbíróság legitimitásának és munkájának aláásására tett folyamatos erőfeszítéseket; kéri az Uniót és a tagállamait, hogy továbbra is fokozott erővel lépjenek fel ezekkel szemben, és reagáljanak a Nemzetközi Büntetőbírósággal együttműködő emberijog-védők és tanúk elleni fenyegetésekre és szankciókra; hangsúlyozza, hogy a Nemzetközi Büntetőbíróság alapvető szerepet játszik a háborús és emberiesség elleni bűncselekmények kivizsgálásában; kéri az Uniót és a tagállamait, hogy továbbra is működjenek együtt a Nemzetközi Büntetőbírósággal az ilyen

bűncselekmények megelőzése és az ellenük való küzdelem terén; üdvözli, hogy az EU és az uniós tagállamok továbbra is támogatják a Nemzetközi Büntetőbíróságot, és arra kéri az uniós tagállamokat, hogy ezt az elkötelezettséget egészítsék ki a Nemzetközi Büntetőbíróság elé kerülő valamennyi ügyben történő igazságszolgáltatáshoz szükséges fenntartható finanszírozással;

48. kéri az Uniót, hogy támogassa a Nemzetközi Büntetőbíróság főügyészét a háborús és emberiesség elleni bűncselekmények, valamint adott esetben népirtás gyanúsítottjai ellen indított vizsgálatokban és felelősségre vonásukban azáltal, hogy politikai támogatást nyújt, összegyűjt és rendelkezésre bocsát minden birtokában lévő bizonyítékot, beleértve a nyílt forrásból származó, értékelt felderítési információkat, egyéb információkat és adatokat, a műholdképeket és a lehallgatott kommunikációt, valamint megfelelő emberi és pénzügyi forrásokat biztosít a Nemzetközi Büntetőbíróság általános költségvetéséhez annak érdekében, hogy teljes mértékben megvédje függetlenségét és pártatlanságát;

49. kéri az Uniót és a tagállamait, hogy ösztönözzék a partnerországokat a Római Szerződés ratifikálására, és ezáltal a Nemzetközi Büntetőbíróság joghatóságának kiterjesztésére; kéri az Uniót, hogy a Nemzetközi Büntetőbíróságról szóló tanácsi határozattal ([26]) összhangban járjon el, ugyanakkor továbbra is képviseljen határozott álláspontot az agresszió bűntettével kapcsolatban, ahogy azt az agresszió bűntettéről szóló, 2014. július 17-i európai parlamenti állásfoglalás ([27]) is szorgalmazta;

50. ismételten kéri a Bizottságot, hogy dolgozzon ki átfogó uniós cselekvési tervet a büntetlenség elleni küzdelemről, amelynek többek között a civil társadalmi szervezeteknek a büntetlenség elleni küzdelemben betöltött fontos szerepéről és az azt szükségessé tevő helyzetekben biztosítandó védelméről, valamint a nemi alapú szexuális erőszak – ideértve a szexuális és reproduktív jogok konfliktushelyzetekben történő megsértését is – elkövetőinek büntetlensége elleni küzdelemre irányuló intézkedésekről szóló fejezeteket kell tartalmaznia; kéri az Uniót és nemzetközi partnereit, hogy teljes körűen használják ki az összes vonatkozó eszközt a büntetlenség elleni küzdelem érdekében, beleértve az egyetemes joghatóság támogatását nemzeti szinten, a nemzeti és nemzetközi szintű rendkívüli törvényszékek létrehozását – többek között az agresszió bűntette tekintetében –, valamint a rugalmas együttműködési és finanszírozási mechanizmusok létrehozását a bűncselekmények bizonyítékainak gyors összegyűjtése és elemzése érdekében; kéri a Bizottságot, hogy gondoskodjon arról, hogy ezeket az eszközöket más idevágó uniós és tagállami eszközökkel összehangoltan és egymást kiegészítve alkalmazzák; kéri a Bizottságot, hogy dolgozzon ki programot a tagállamok és a harmadik országok ahhoz szükséges kapacitásának kiépítése céljából, hogy hazai jogrendszerükben alkalmazni tudják az egyetemes joghatóság elvét;

Előrelépés a halálbüntetés egyetemes eltörlése, valamint a kínzás és a rossz bánásmód egyéb formáinak megelőzése felé

51. megismétli, hogy elvi alapon ellenzi a halálbüntetést, amely kegyetlen, embertelen, megalázó és visszafordíthatatlan büntetés; hangsúlyozza, hogy az Uniónak rendíthetetlenül törekednie kell a halálbüntetés egyetemes eltörlésére, amely emberi jogi külpolitikájának egyik fő célkitűzése; kéri az Uniót és a tagállamait, hogy minden nemzetközi fórumon vegyék védelmükbe a halálbüntetés eltörlését, és szorgalmazzák ezen álláspont lehető legszélesebb körű támogatását; ösztönzi az ENSZ szerveit, hogy az ENSZ Közgyűlésének határozataival összhangban tegyenek folyamatos erőfeszítéseket a halálbüntetés egyetemes eltörlésére; világszerte határozottan elítéli az istenkáromlásra vonatkozó olyan törvények végrehajtását, amelyek elítélés esetén halálbüntetést vonhatnak maguk után; megismétli, hogy a vallás megválasztásának szabadsága – beleértve a hit vagy a hitnélküliség szabadságát is – továbbra is alapvető emberi jog, amelyet nem lehet halállal vagy bármilyen megalázó bánásmóddal büntetni; arra kér minden olyan országot, amely még nem tette ezt meg, hogy törölje el a halálbüntetést, vagy a halálbüntetés eltörlése felé tett első lépésként vezessen be azonnali moratóriumot; továbbá arra kéri az érintett országokat, hogy szűkítsék a halállal büntethető bűncselekmények vagy szabálysértések listáját; átláthatóságot szorgalmaz a halálos ítéletekkel és kivégzésekkel kapcsolatban azokban az országokban, amelyek nem hozzák nyilvánosságra ezeket a statisztikákat;

52. elítéli a kínzás és az embertelen vagy megalázó bánásmód minden esetét, az erőszakos eltüntetéseket, az önkényes letartóztatásokat és a jogtalan kivégzéseket, és sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy ezek számos országban továbbra is gyakoriak; nagy aggodalommal jegyzi meg, hogy világszerte egyre gyakrabban fordul elő kínzás, és az elkövetők büntetlenül maradnak; elismeri, hogy a civil társadalmi szervezetek és az emberijog-védők fontos szerepet töltenek be a kínzás és a rossz bánásmód egyéb formái elleni küzdelemben;

([26]) A Tanács 2011/168/KKBP határozata (2011. március 21.) a Nemzetközi Büntetőbíróságról és a 2003/444/KKBP közös álláspont hatályon kívül helyezéséről (HL L 76., 2011.3.22., 56. o.).

([27]) HL C 224., 2016.6.21., 31. o.

2023. január 18., szerda

Reagálás a globális emberi jogokkal és a demokráciával kapcsolatos kihívásokra

A Covid19-világjárványra adott válasz és a világjárvány utáni helyreállítás

53. mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a Covid19-világjárvány hosszú távú negatív következményekkel jár mind a demokrácia általános állapotára, mind pedig az emberi jogok világbeli helyzetére nézve; kiemeli a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő csoportokra, köztük a nőkre, a gyermekekre, a fogyatékossággal élő személyekre, bizonyos krónikus betegségekkel élő személyekre, az idősekre, a leszbikus, meleg, biszexuális, transznemű, interszexuális és queer (LMBTIQ) személyekre, az elszegényedett személyekre, az etnikai, világnézeti és vallási kisebbségekhez tartozó személyekre, a menekültekre és a migránsokra, valamint a börtönben vagy őrizetben tartott személyekre gyakorolt aránytalanul kedvezőtlen hatást; aggodalmát fejezi ki továbbá az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés késedelme és akadályai, valamint amiatt, hogy ebből eredően megnövekedett a nem kívánt terhességek, a szexuális és nemi alapú erőszak, a nem biztonságos abortuszok, az anyai és újszülöttkori halálozások száma; sajnálattal állapítja meg, hogy a Covid19 elleni megelőző intézkedéseket ürügyként használják arra, hogy megtagadják a családtagoktól vagy az ügyvédektől a látogatást a büntetés-végrehajtási intézetekben, és megsértik a fogvatartottak jogait; méltatja az emberijog-védők és az újságírók szerepét, akik – néha az életüket is kockáztatva – tudósítottak az emberi jogok megsértéséről, illetve megakadályozták az erre irányuló kísérleteket a világjárvány idején;

54. megismétli, hogy az elérhető legmagasabb szintű egészséghez való jog gyakorlása és az egészségügyi ellátáshoz való egyetemes hozzáférés kivétel nélkül minden ember alapvető jogai közé tartozik; kéri az Uniót és a tagállamait, hogy támogassák e jogok védelmét, különösen azokban az országokban és régiókban, ahol a legszűkösebbek az egészségügyi szolgáltatások, és sürgeti az országokat, hogy tegyenek előrelépéseket az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés megkönnyítése terén; úgy véli, hogy az Uniónak továbbra is finanszíroznia kell a Covid19-oltóanyagok fejlesztését és globális forgalmazását, tájékoztatást kell nyújtania a védőoltások előnyeiről, valamint a védőoltással megelőzhető betegségek elkerülése érdekében javítania kell a védőoltások elérhetőségét, hozzáférhetőségét és megfizethetőségét;

55. megismétli, hogy a személyes szabadság, a gyülekezési szabadság, a gondolat-, a lelkiismereti és a vallásszabadság, valamint a meggyőződés és a véleménynyilvánítás szabadsága a demokrácia sarokkövei; mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy különösen a tekintélyelvű rendszerek egyre nagyobb mértékben használják a tömeges megfigyelési technológiákat e szabadságjogok korlátozására, ami a Covid19 elleni megelőző intézkedések álcája alatt tovább fokozódott; a tömeges megfigyelési technológiák értékesítésének szigorú és tényleges betiltását szorgalmazza; határozottabb válaszlépéseket szorgalmaz azzal kapcsolatban, hogy a – főként, de nem kizárólag a tekintélyelvű rendszerek és a nem állami szereplők által terjesztett – dezinformáció és összeesküvés-elméletek tömegesen beszivárognak a digitális szférába;

A nők jogai, a nők társadalmi szerepének megerősítése és a nemek közötti egyenlőség

56. elítéli, hogy a világon még egyetlen ország sem valósította meg a nemek közötti egyenlőséget; hangsúlyozza, hogy a nemi alapú erőszak és a nemek közötti megkülönböztetés a világ minden régiójában továbbra is széles körben elterjedt; hangsúlyozza, hogy az erőszakos válságok fő áldozatai továbbra is a nők és a lányok, és hogy a szexuális, a nemi alapú és a reproduktív erőszak a világ számos pontján folytatódott, és különösen a fegyveres konfliktusokban háborús fegyverként használják; hangsúlyozza, hogy a női emberijog-védők, aktivisták, újságírók és ügyvédek különösen célkeresztben állnak, továbbá rohamosan növekvő online zaklatással és megfélemlítéssel, valamint folyamatos fenyegetésekkel és támadásokkal néznek szembe;

57. mély aggodalommal emeli ki a nemi alapú és a kapcsolati erőszak növekedését, és sajnálatát fejezi ki a szexuális és reproduktív egészség és jogok fejlődő és fejlett országokban egyaránt tapasztalható visszaszorulása miatt; ismét arra kéri az Uniót és a tagállamait, hogy teljes mértékben támogassák a nők testi épséghez, méltósághoz és önálló döntésekhez való jogát, valamint hatékonyan küzdjenek a nemi alapú és családon belüli erőszak ellen; felhívja a figyelmet arra, hogy az uniós erőfeszítések ellenére a nők még mindig kisebbségben vannak a vezető beosztásokban, ugyanolyan felelősségi körben és ugyanolyan beosztásban kevesebbet keresnek, mint a férfiak, valamint nemük miatt alábecsülik vagy aláássák képességeiket és készségeiket;

58. kéri az Uniót és nemzetközi partnereit, hogy fokozzák erőfeszítéseiket annak érdekében, hogy a nők, a lányok és a legkiszolgáltatottabb csoportok teljes mértékben gyakorolhassák az emberi jogokat, és mindenki számára biztosítsák az esélyegyenlőséget; a nőket jogaik – nevezetesen az oktatáshoz, a munkához, a politikai és a közéleti döntéshozatalban való részvételhez való jogaik – gyakorlásában akadályozó jogszabályok és gyakorlatok világszintű felszámolását szorgalmazza; elítéli azokat a helyzeteket, amikor a nők és a nők által vezetett háztartások – különösen a humanitárius válságövezetekben – nem jutnak hozzá a humanitárius segélyhez és az alapvető szolgáltatásokhoz, mert a nemzeti és helyi hatóságok ragaszkodnak ahhoz, hogy e szolgáltatásokat női munkavállalók nyújtsák, ugyanakkor korlátozzák a nők munkavállalását; kéri azokat az államokat, amelyek még nem tették meg, hogy ratifikálják és hajtsák végre az isztambuli egyezményt;

59. határozottan elítéli a korai és kényszerházasság, a házi őrizet, a nemi erőszak és a nőkkel szembeni megalázó bánásmód bármilyen formájának alkalmazását; kéri a Bizottságot és az EU emberi jogi különleges képviselőjét, hogy foglalkozzon a korai és kényszerházasság problémájával;

60. emlékezteti az államokat azon kötelezettségükre, hogy mindenféle megkülönböztetés nélkül biztosítaniuk kell a szexuális és reproduktív egészséghez és jogokhoz kapcsolódó átfogó szolgáltatásokhoz való hozzáférést, beleértve a korszerű fogamzásgátló módszereket, a biztonságos és legális abortuszt, az anyai, szülés előtti és utáni egészségügyi ellátást, az asszisztált reprodukciót, valamint a szexuális és reproduktív egészséggel és jogokkal kapcsolatos oktatáshoz és információhoz való hozzáférést, beleértve az átfogó szexuális felvilágosítást is; világszerte a törvényes jogok és a jogvédelem további megerősítését, valamint a szexuális és reproduktív egészséghez és jogokhoz való hozzáférés akadályainak felszámolását szorgalmazza; ismét kéri, hogy a biztonságos és legális abortuszhoz való jog kerüljön be a Chartába; üdvözli az Egészségügyi Világszervezet aktualizált iránymutatásainak közzétételét, amelyek kulcsfontosságú ajánlásokat tartalmaznak az egészségügyi rendszerek számára az abortusszal kapcsolatos ellátás biztosítására vonatkozóan; kéri az Uniót és a tagállamait, hogy a többoldalú és kétoldalú kapcsolatokban a nemzetközi emberi jogi jogszabályokkal és normákkal összhangban teljes mértékben támogassák és mozdítsák elő a szexuális és reproduktív egészség és jogok védelmét, beleértve az abortuszhoz való hozzáférést is;

61. összehangoltabb erőfeszítéseket szorgalmaz a szexuális erőszak háborús fegyverként való alkalmazásának felszámolása és az ilyen erőszakot elkövetők büntetlensége elleni küzdelem érdekében; kéri a Bizottságot, hogy világszerte tegyen erőfeszítéseket a női nemi szervek megcsonkításának teljes felszámolása érdekében; a konfliktusmegelőzés és -megoldás, a békefenntartás, a humanitárius segítségnyújtás és a konfliktus utáni újjáépítési műveletek, az átmeneti igazságszolgáltatás, valamint az emberi jogok és a demokratikus reformok előmozdítása terén tett uniós erőfeszítések során a harmadik országokban élő nők jogainak védelme iránti uniós elkötelezettség és az ahhoz nyújtott uniós támogatás fokozását szorgalmazza, különös tekintettel az ellenségeskedéstől, megkülönböztetéstől vagy megbélyegzéstől szenvedő, várandós vagy újszülött gyermeket nevelő, valamint munkanélküli vagy szegénységben élő nők jogaira;

62. megismétli, hogy határozott fellépésre van szükség a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó III. uniós cselekvési terv teljes körű végrehajtásának biztosítása érdekében; kéri az Uniót, hogy a nemek közötti egyenlőségről szóló III. uniós cselekvési tervben foglaltaknak megfelelően komolyan foglalkozzon az interszekcionális diszkriminációval, és dolgozzon ki olyan politikát, amelynek célja a több millió nőt és lányt – a kasztalapú, polgári, politikai, gazdasági, szociális és kulturális jogok megsértésének, többek között szexuális visszaélésnek és erőszaknak, kitelepítésnek, kényszermunkának és/vagy rabszolgamunkának, prostitúciónak és emberkereskedelemnek áldozatait – sújtó megkülönböztetés számos formája elleni küzdelem,

63. ismét elítéli a béranyaság kereskedelmi gyakorlatát mint olyan globális jelenséget, amely világszerte kizsákmányolásnak és emberkereskedelemnek teszi ki a nőket, ugyanakkor különösen az anyagilag és társadalmilag kiszolgáltatott nőket veszi célba; kiemeli e gyakorlatnak a nőkre, a nők jogaira, a nők egészségére és a nemek közötti egyenlőségre gyakorolt súlyos hatását, és felhívja a figyelmet a határokon átnyúló következményekre; szorgalmazza, hogy hozzanak létre európai jogi keretet a kereskedelmi béranyaság negatív következményeinek kezelésére;

64. elítéli azokat a jogszabályokat, politikákat és gyakorlatokat, amelyek lehetővé teszik a gyermekek nem, faj, fogyatékosság alapján vagy bármely más alapon történő szelekcióját;

A gyermek jogai

65. szisztematikus és következetes megközelítést szorgalmaz az EU külső politikáiban a gyermekek jogainak előmozdítása és védelme érdekében; összehangoltabb erőfeszítéseket követel annak érdekében, hogy megvédjék a gyermekek jogait a válság- és vészhelyzetekben, és üdvözli a Tanács következtetéseit ebben a témában; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az ilyen válsághelyzetek világszerte növekvő száma, valamint a Covid19-világjárvány elhúzódó hatásai világszerte a gyermekek jogainak egyre gyakoribb megsértéséhez vezettek, ideértve az erőszakot, a gyermek-, korai és kényszerházasságot, a szexuális visszaéléseket, beleértve a nemi szervek megcsonkítását, az emberkereskedelmet, a gyermekek szüleiktől való kényszerű elválasztását, illetve a szülők gyermekeiktől való kényszerű elválasztását modern rabszolgaság esetén, a gyermekmunkát, a gyermekek munkára kényszerítését, a gyermekkatonák toborzását, az oktatáshoz és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés hiányát, az alultápláltságot és a mélyszegénységet is; hangsúlyozza, hogy az élelmiszer-ellátás bizonytalansága aránytalan és hosszú távú hatást gyakorol a gyermekekre, ami nemcsak egészségüket és fejlődésüket, hanem oktatásukat is közvetlenül befolyásolja, valamint emiatt még inkább terjed a gyermekházasságok felháborító gyakorlata; kiemeli, hogy világszerte még mindig sok gyermek kényszerül arra, hogy – általában veszélyes körülmények között – nehezen elérhető helyeken, például bányaaknákban dolgozzon, nyersanyagok, többek között ritka ásványok kitermelésében, az iparban és a mezőgazdaságban; hangsúlyozza, hogy 2021 volt a gyermekmunka felszámolásának nemzetközi éve, és emlékeztet arra, hogy az EU zéró tolerancia politikát folytat ezzel a gyakorlattal szemben; kéri azokat az országokat, amelyek még nem ratifikálták a gyermekek jogairól szóló ENSZ-egyezményt, hogy ezt haladéktalanul tegyék meg;

2023. január 18., szerda

66. elítéli, hogy a háború eszközeként folyamatosan gyermekeket vesznek célba; megismétli, hogy kiszolgáltatottságuk miatt a kiskorú gyermekek gyakran elsőként szenvednek el erőszakot a háború sújtotta területeken, különösen a háborúban álló törzsek, csoportok és etnikumok etnikai megtorlásai miatt; elítéli a kiskorú gyermekek háborús területeken való kényszertoborzását, eszközként való felhasználását, valamint az ellenük irányuló szexuális erőszakot; hangsúlyozza, hogy lehetőséget kell teremteni a visszailleszkedésre és a jóvátételre azon gyermekek számára, akiknek a jogait megsértették, valamint az EU minden külső tevékenységébe be kell építeni az ENSZ gyermekekre és fegyveres konfliktusokra vonatkozó menetrendjét; kéri az érintett tagállamokat, hogy biztosítsák azon, harmadik országokban bebörtönzött vagy fogva tartott gyermekek védelmét, akik állampolgáraik; kéri a Bizottságot, hogy fokozza erőfeszítéseit a gyermekek elleni háborús bűncselekmények büntetlensége elleni küzdelemben, erősítse meg együttműködését a gyermekekkel foglalkozó humanitárius szervezetekkel és nem kormányzati szervezetekkel, valamint a harmadik országokkal való együttműködés és partnerség során biztosítsa a gyermekek jogait;

67. hangsúlyozza, hogy az oktatáshoz való jog különösen háttérbe szorult, mivel a Covid19, de a vallási szélsőségek és a lányokkal szembeni nemi megkülönböztetés miatt is példátlan törések következtek be az oktatásban; aggodalmát fejezi ki a várandós tinédzserek iskolából való kizárása miatt; emlékeztet arra, hogy minden gyermeknek joga van olyan átfogó szexuális neveléshez, amely megkülönböztetéstől mentes, bizonyítékokon alapul, tudományosan pontos, az életkornak megfelelő és fellép a káros nemi normákkal szemben; kéri az Uniót, hogy fokozza az oktatáshoz való hozzáférés biztosítása érdekében végzett munkáját, beleértve a nemzeti hatóságok által felállított akadályokat megkerülő innovatív módszereket is; kéri a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy növelje a harmadik országoknak nyújtott támogatását, hogy segítsen nekik alkalmazkodni a Covid19-világjárvány során az oktatás területén felmerült kihívásokhoz; hangsúlyozza, hogy a támogatás történhet a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) programon keresztül nyújtott finanszírozás növelésének formájában, de magában foglalhatja a világszerte működő uniós küldöttségek által szerzett tapasztalatokon alapuló kapacitásépítést és bevált gyakorlatok biztosítását is; kiemeli, hogy a változó nemzetközi környezet olyan pénzügyi megoldást tehet szükségessé, amely lehetővé teszi, hogy több adományozó bevonásával fedezzék a növekvő finanszírozási hiányt az ENSZ 4. fenntartható fejlődési céljának elérése érdekében, amelynek célja, hogy mindenki számára biztosítsák az inkluzív, méltányos és minőségi oktatást és elősegítsék az egész életen át tartó tanulás lehetőségeit;

68. kéri a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy – a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) 10 %-os oktatási referenciaértékével összhangban – valamennyi uniós külső finanszírozási eszköz révén tartsa fenn az oktatás stabil finanszírozását; kéri a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy a harmadik országok kormányait is támogassák a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő és inkluzív, erősebb oktatási rendszerek kiépítésében és továbbfejlesztésében; emlékeztet arra, hogy a nők oktatáshoz való hozzáférését az ENSZ alapvető jogként határozta meg; úgy véli, hogy az EU számára központi szakpolitikai célkitűzést kell jelentenie, hogy elsődleges feladatként javítsa a lányok oktatáshoz való hozzáférését és támogassa a nők részvételét a természettudományos, technológiai, mérnöki és matematikai oktatásban és pályafutásban; e tekintetben fenntartja annak szükségességét, hogy a lányok megkülönböztetés nélkül, nemi előítéletektől mentesen és a lehetőségeik kibontakoztatása szempontjából egyenlő esélyekkel férhessenek hozzá az életkoruknak megfelelő információkhoz és szolgáltatásokhoz, valamint hogy befejezhessék tanulmányaikat; sürgősen szükségesnek tartja, hogy foglalkozzanak az oktatás nemekkel kapcsolatos akadályaival, például az olyan törvényekkel, politikákkal és káros társadalmi-kulturális normákkal, amelyek terhesség, házasság és anyaság esetén akadályozzák a lányokat a tanulmányok folytatásában; ösztönzi a nemi sztereotípiák és a káros társadalmi-kulturális normák leküzdését az oktatáson keresztül, valamint az erőszak megelőzését nemek közötti egyenlőség szempontját figyelembe vevő oktatáson keresztül;

Az idősek jogai

69. kéri az Uniót és a tagállamait, hogy dolgozzanak ki új utakat az idősek jogainak megerősítésére; rámutat az idősek esetében az emberi jogok teljes körű érvényesülése előtt álló kihívásokra, többek között az életkoron alapuló megkülönböztetésre, a szegénységre, az erőszakra, a szociális védelem, az egészségügyi ellátás és más alapvető szolgáltatások hiányára, valamint a foglalkoztatás akadályaira; hangsúlyozza az ENSZ időskorral foglalkozó nyílt munkacsoportjának munkáját, amelyet az idősek emberi jogai védelmének megerősítését célzó, jogilag kötelező erejű eszközzel kapcsolatban végzett, és kéri az Uniót és a tagállamait, hogy fontolják meg e munka aktív támogatását;

A fogyatékossággal élő személyek jogai

70. üdvözli a fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló, 2021 és 2030 közötti időszakra vonatkozó uniós stratégia elfogadását, amely világszerte eszközként szolgál a fogyatékossággal élő személyek helyzetének és jogainak javítására, különösen a szegénység és a megkülönböztetés terén, de az oktatáshoz, az egészségügyi ellátáshoz és a foglalkoztatáshoz való hozzáféréssel, valamint a politikai életben való részvétellel kapcsolatos problémák tekintetében is; e stratégia módszeres belső és külső végrehajtását szorgalmazza; hangsúlyozza, hogy a fogyatékossággal élő személyek gondozásának kötelezettsége általában a családjukra, különösen a nőkre hárul, és kéri, hogy az EU segítse a harmadik országokat a fogyatékossággal élő személyek gondozóit támogató politikák kidolgozásában;

71. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fokozzák erőfeszítéseiket a fogyatékossággal élő személyek egyenlő jogainak az Unió külső tevékenységén keresztül történő előmozdítása érdekében; hangsúlyozza, hogy strukturált párbeszédre van szükség a fogyatékossággal élő személyek partnerországokban működő szervezeteivel az uniós programok tervezésében, végrehajtásában és nyomon követésében való érdemi és sikeres részvételük biztosítása érdekében; hangsúlyozza, hogy arra kell ösztönözni a tagjelölt és potenciális tagjelölt országokat, hogy hajtsanak végre a fogyatékossággal élő személyek helyzetének javítását célzó reformokat, valamint arra kéri a Bizottságot, hogy segítse őket a fogyatékossággal élő személyekkel és az őket képviselő szervezetekkel folytatott konzultáció strukturált folyamatának kidolgozásában; kéri, hogy az uniós küldöttségek számára biztosítsanak beruházásokat, képzést és kapacitásépítést a fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény humanitárius fellépésre és nemzetközi együttműködésre vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtása érdekében;

Intolerancia, idegengyűlölet és megkülönböztetés

72. hangsúlyozza, hogy ellenzi és elítéli a fajon, etnikai hovatartozáson, nemzetiségen, társadalmi osztályon, fogyatékosságon, kaszton, valláson, meggyőződésen, életkoron, biológiai nemen, szexuális irányultságon vagy nemi identitáson alapuló intoleranciát, idegengyűlöletet és megkülönböztetést, amely a világ számos régiójában gyilkosságokhoz és üldöztetéshez vezet, különösen konfliktushelyzetekben; hangsúlyozza, hogy a rasszizmus, a megkülönböztetés, az idegengyűlölet, a vallási üldöztetés és az ehhez kapcsolódó intolerancia továbbra is jelentős problémát jelent világszerte, amely az élet minden területén a jogok megsértéséhez vezet, beleértve az oktatáshoz, az egészségügyi ellátáshoz, a munkához való hozzáférést és az igazságszolgáltatáshoz való jogot, és e problémákat a Covid19-világjárvány tovább súlyosbította; kéri, hogy az EU és tagállamai álljanak az antiszemitizmus elleni globális küzdelem élére, és üdvözli az erre irányuló uniós stratégia elfogadását; kéri a Bizottságot, az EKSZ-t és az uniós küldöttségeket, hogy a tagállamokkal együttműködve és a Parlament észrevételei alapján dolgozzanak ki konkrét helyi stratégiákat a kasztok alapján történő megkülönböztetés elleni küzdelem elősegítésére a leginkább érintett országokban, a helyi képviselőkkel és a civil társadalmi szervezetekkel folytatott párbeszéd keretében, és hívja meg őket az uniós megállapodásokból vagy eszközökből eredő konzultációkra, ideértve az emberi jogi párbeszédeket is;

73. javasolja, hogy a Parlament valamennyi illetékes bizottságában (Külügyi Bizottság, Fejlesztési Bizottság, Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság és Emberi Jogi Albizottság) és küldöttségében foglalkozzon a kasztok szerinti megkülönböztetéssel, jelöljön ki egy, a kaszton alapuló megkülönböztetéssel foglalkozó kapcsolattartó személyt, és a kérdésben érintett országokba tett látogatásai során konzultáljon a dalit szervezetekkel, és a kaszton alapuló megkülönböztetés kérdését vesse fel a parlamenti partnerek és a hatóságok előtt, valamint a faji megkülönböztetés elleni küzdelem nemzetközi napja alkalmából tartson meghallgatást az uniós intézkedések és az elért eredmények áttekintése céljából;

Nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségek

74. elutasítja, hogy számos ország a kisebbségek védelmével kapcsolatos kötelezettségvállalásai ellenére erőszakos asszimilációs politikákat folytat a nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségek esetében, figyelmen kívül hagyva jogaikat; hangsúlyozza, hogy a kisebbségek nem válhatnak katonai feszültségek vagy konfliktusok célpontjává vagy eszközévé; emlékeztet az államok nemzetközi szerződéseken és megállapodásokon alapuló, arra irányuló kötelezettségeire, hogy saját területükön védik e kisebbségek jogait; kéri az EU partnerországainak kormányait, hogy a sokszínűség, valamint a nyelvi és kulturális identitás megőrzése érdekében tartsák tiszteletben a nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségek jogait, beleértve kultúrájukat, nyelvüket, vallásukat, hagyományaikat és történelmüket is; kéri az Uniót és a tagállamait, hogy e célból tevékenyen támogassák e partnerországokat; kéri a Bizottságot, hogy világszerte támogassa a kisebbségekhez tartozó személyek emberi jogainak és alapvető szabadságainak védelmét, többek között a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) „Emberi jogok és demokrácia” tematikus programjai keretében is;

Az LMBTIQ-személyek jogai

75. határozottan elítéli az emberi jogok megsértését, beleértve a megkülönböztetést, megbélyegzést, önkényes fogva tartást, kínzást, üldöztetést és gyilkosságokat, amelyekkel az LMBTIQ-személyek világszerte továbbra is szembesülnek; úgy véli, hogy az egyének ellen valós vagy vélt szexuális irányultságuk, nemi identitásuk, nemi önkifejezésük vagy nemi jellegük alapján elkövetett erőszakos cselekmények és gyakorlatok nem maradhatnak büntetlenül, és azokat fel kell számolni; hangsúlyozza, hogy az LMBTIQ-személyek és védelmezőik világszerte továbbra is az emberi jogaik megsértésével szembesülnek, beleértve a megkülönböztetést, a megbélyegzést, az üldöztetést, az erőszakot és a gyilkosságokat; kéri az Uniót, hogy fokozza erőfeszítéseit annak biztosítása érdekében, hogy az LMBTIQ-személyek az országhatáron belül és kívül egyaránt maradéktalanul érvényesíthessék emberi jogaikat; kéri az LMBTIQ-személyek egyenlőségéről szóló stratégia (2020–2025) mint olyan uniós eszköz teljes körű végrehajtását, amelynek célja, hogy világszerte javuljon az LMBTIQ-személyek helyzete; kéri az uniós intézményeket, hogy mutassanak példát azáltal, hogy világszerte proaktívan

védik az LMBTIQ-személyek jogait, és az EU külpolitikájában mélyrehatóan és következetesen alkalmazzák az uniós iránymutatásokat annak érdekében, hogy előmozdítsák az LMBTIQ-személyek valamennyi emberi jogának érvényesítését és védelmét;

A véleménynyilvánítás szabadsága, a tömegtájékoztatás szabadsága és a tájékoztatáshoz való jog

76. hangsúlyozza a – mind online, mind offline – szólásszabadság és a megbízható információkhoz való hozzáférés rendkívüli fontosságát a demokrácia és a virágzó polgári tér szempontjából; mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a világ számos országában az állami és nem állami szereplők egyre inkább korlátozzák és megsértik a magánélethez fűződő jogokat, a véleménynyilvánítás szabadságát, az információszabadságot és az egyesülési és gyülekezési szabadságot, különösen az újságírók körében, mégpedig azáltal, hogy cenzúrát vezetnek be vagy öncenzúrára kényszerítik őket, valamint az újságírók és a civil társadalmi szervezetek elhallgattatása céljából visszaélnek a terrorizmus-, pénzmosás-, rágalmazás- vagy korrupcióellenes törvényekkel; elítéli a túlságosan tág fogalmak használatát, ami lehetővé teszi a hatóságok számára, hogy számtalan cselekményt törvényen kívül helyezzenek és büntetendővé nyilvánítsák a törvényes emberi jogi munkát, továbbá elítéli, hogy számos ilyen jogszabály nem tartalmaz megfelelő emberi jogi biztosítékokat, különösen a tisztességes eljáráshoz való jog tekintetében; elítéli továbbá, hogy az újságírók üldözéséhez, munkájuk akadályozásához vagy ellenőrzéséhez kémprogramokhoz hasonló technológiákat használnak; mély aggodalmát fejezi ki továbbá az újságírók fizikai biztonsága, az ellenük irányuló támadások, többek között a törvénytelen kivégzések és az önkényes fogva tartások miatt, valamint amiatt, hogy 2022-ben eddig több mint 61 újságírót és médiamunkást öltek meg;

77. kéri a Bizottságot, hogy a szólásszabadság megvalósítása érdekében védje a véleménynyilvánítás szabadságát, és biztosítsa a nyilvánosság hozzáférését az információkhoz az interneten keresztül; elítéli, hogy számos harmadik országban brutálisan fellépnek és erőszakot alkalmaznak a békés tüntetőkkel szemben, valamint zaklatják, önkényesen fogva tartják és törvénytelenül kivégzik őket;

78. kéri az Uniót, hogy támogassa a hiteles médiát és információforrásokat, amelyek hozzájárulnak a hatóságok elszámoltathatóságához és a demokratikus átmenethez; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az újságírók, aktivisták, szakszervezeti tagok és emberijog-védők – köztük a környezetvédelmi emberijog-védők – elhallgattatására világszerte széles körben alkalmazzák a közéleti részvételt akadályozó stratégiai pereket; hangsúlyozza, hogy ez a gyakorlat világszerte tovább szűkíti a civil társadalom és az emberijog-védők mozgásterét, miközben a polgári tér évek óta folyamatosan szűkül, és a hatóságok és a magánszereplők részéről egyre több támadás éri a véleménynyilvánítás szabadságát, valamint az egyesülési és gyülekezési szabadságot; e tekintetben üdvözli a Bizottság irányelvjavaslatát, amelynek célja az újságírók és az emberijog-védők védelme a visszaélésszerű bírósági eljárásokkal és a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perekkel szemben;

79. sürgeti a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy a tagállamokkal együttműködve dolgozzon ki stratégiát az emberijog-védők, újságírók, aktivisták és szakszervezeti képviselők ellen világszerte széles körben alkalmazott, a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perek kezelésére; kéri továbbá a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy a stratégiába foglaljon bele útmutatást arról, hogy miként lehet hatékony védelmet nyújtani a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perek áldozatainak, többek között a jogi költségek fedezésére nyújtott pénzügyi támogatás révén; kéri az uniós küldöttségeket, hogy dokumentálják, valamint a nyomonkövetési, jelentéstételi és értékelési tevékenységeik során is vegyék figyelembe a közéleti részvételt akadályozó stratégiai pereket; arra bátorítja a harmadik országok jogalkotóit, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának – többek között a tömegtájékoztatás szabadságának és sokszínűségének – támogatására és védelmére irányuló általános kezdeményezések keretében dolgozzanak ki ugyanilyen célú jogszabályokat;

80. üdvözli a Bizottság azon szándékát, hogy az európai demokráciáról szóló cselekvési terv keretében finanszírozni kívánja az újságírókat jogi és gyakorlati kérdésekben segítő projekteket, az Unión kívül is; kéri az Uniót, hogy fokozza az ilyen támadásoknak kitett újságírók számára nyújtott támogatását, és garantálja biztonságukat, többek között azáltal, hogy biztonságos menedéket és eszközöket biztosít munkájuk folytatásához arra az esetre, ha el kell hagyniuk a lakóhelyüket, valamint azáltal, hogy szorosan együttműködik a partnerországokkal ebben a kérdésben, különösen a harmadik országokkal kötött uniós partnerségi megállapodások keretében; üdvözli az olyan programok által ebben betöltött szerepet, mint a Media4Democracy és a Demokráciáért Európai Alapítvány uniós finanszírozású tevékenységei;

81. súlyos aggodalmát fejezi ki a tudományos szabadság korlátozása és a tudósok cenzúrázásának és bebörtönzésének világszerte tapasztalható terjedése miatt, ami jelentős következményekkel jár az oktatáshoz való jogra nézve; kéri az Uniót és a tagállamokat, hogy két- és többoldalú kötelezettségvállalások révén fokozzák diplomáciai erőfeszítéseiket és sürgősen nyújtsanak védelmet és támogatást az állami és nem állami szereplők által a tudományos szabadság ellen indított fenyegetésekkel és támadásokkal szemben; kéri az Uniót, hogy biztosítson folyamatos, magas szintű támogatást az Emberi Jogok Globális Campusa számára, amely az EU által az emberi jogi oktatás számára világszerte nyújtott támogatás kiemelt példája;

A gondolat- és a lelkiismereti szabadsághoz, valamint a vallás és meggyőződés szabadságához való jog

82. megjegyzi, hogy 2021-ben volt a valláson vagy meggyőződésen alapuló intolerancia és megkülönböztetés minden formájának megszüntetéséről szóló ENSZ-nyilatkozat 40. évfordulója; emlékeztet arra, hogy a gondolat- és a lelkiismereti szabadság és a vallás vagy a meggyőződés szabadsága minden ember alapvető joga, és mindenkire egyformán vonatkozik; súlyos aggodalommal jegyzi meg, hogy a világ számos országában még mindig megsértik a gondolat-, a lelkiismereti és a vallásszabadsághoz, valamint a hithez vagy a hitnélküliséghez való jogot, illetve az ahhoz való jogot, hogy valaki ateistának vagy agnosztikusnak vallja magát, ideértve az ahhoz való jogot is, hogy a vallásos vagy nem vallásos meggyőződéseket azok kifejezésén, tanításán és gyakorlatán keresztül nyilvánítsa ki, valamint a vallás megváltoztatásához vagy elhagyásához való jogot; hangsúlyozza a Covid19-világjárvány negatív hatását, mivel egyes kormányok még mindig ürügyként használják azt további megkülönböztető gyakorlatokhoz, beleértve a vallási kisebbségek elleni erőszakot és a bűnbakképzést; elítéli a kisebbségekhez tartozó személyekkel szemben a meggyőződésük vagy vallásuk miatt elkövetett erőszakot és az ebből fakadó üldöztetésüket; sajnálja, hogy ez számos vallási és meggyőződési közösséget, valamint az ateisták, humanisták, agnosztikusok vagy egy valláshoz sem tartozó személyek alkotta számos csoportot érint; mély aggodalommal állapítja meg, hogy a nem vallásos, világi és humanista szervezetek növekvő üldöztetésnek vannak kitéve, és egyes országokban az ellenük való erőszakra történő uszítás, a gyűlölet és az öldöklés minden eddiginél nagyobb méreteket ölt;

83. elítéli a számtalan egyén és civil társadalmi szervezet ellen a vallási meggyőződések békés megkérdőjelezése, bírálása vagy szatirikus ábrázolása miatt elkövetett támadásokat, és emlékeztet arra, hogy a vallással kapcsolatos kritikus vélemények kinyilvánítása a gondolatszabadság vagy a művészi alkotás szabadságának jogszerű kifejeződése;

84. aggodalmát fejezi ki továbbá amiatt, hogy visszaélnek a vallással és azt eszközként használják az intolerancia szítása vagy az emberi jogok, például az LMBTQI-személyek jogainak és a nők jogainak, nevezetesen a szexuális és reproduktív egészséghez való jognak, valamint a gyermekek gondolat-, lelkiismereti és vallásszabadságának aláásása érdekében;

85. kéri az Uniót és a tagállamait, hogy fokozzák a gondolat-, a lelkiismereti és a vallásszabadság, valamint a meggyőződés szabadságának védelmére irányuló erőfeszítéseiket, vessék fel e kérdéseket az ENSZ emberi jogi fórumain, és működjenek együtt az ENSZ illetékes mechanizmusaival és bizottságaival; kéri a Bizottságot és a Tanácsot, hogy hajtsanak végre ambiciózus programokat e jog világszerte történő védelme érdekében, beleértve a valláson és a meggyőződésen alapuló, atrocitásokkal járó bűncselekmények bizonyítékainak gyűjtésére irányuló nemzetközi erőfeszítések ösztönzését és támogatását, az elkövetők bíróság elé állítását, a hatékony büntetőítéletek meghozatalát és az áldozatok kárpótlását is; kéri a Tanácsot, a Bizottságot, az EKSZ-t és a tagállamokat, hogy valamennyi uniós külső politika keretében működjenek együtt a harmadik országokkal a gyűlölet-bűncselekmények megelőzésére és leküzdésére irányuló intézkedések elfogadása érdekében; kéri az EKSZ-t és az uniós küldöttségeket, hogy adott esetben vonják be a vallási alapon működő szervezeteket a civil társadalommal folytatott párbeszédeikbe annak érdekében, hogy az emberi jogi politikákat az országspecifikus vallási és kulturális kontextusokhoz igazítsák, tekintettel többek között arra, hogy egyes vallási alapon működő szervezetek milyen szerepet játszanak a humanitárius válságok kezelésében; megállapítja, hogy a gondolat- és a lelkiismereti szabadságra, valamint a vallás és a meggyőződés szabadságára vonatkozó uniós szakpolitikai kereten belül nem szabad figyelmen kívül hagyni a lakosság azon részét sem, amely nem vallja magát vallásosnak; a vallás vagy meggyőződés szabadságának előmozdításáról és védelméről szóló 2013. évi uniós iránymutatások 70. cikkében előírtaknak megfelelően ezen iránymutatások értékelését szorgalmazza;

Emberijog-védők és civil társadalmi szervezetek

86. határozottan támogatja az emberijog-védők munkáját, és kiemeli azokat a kockázatokat, amelyekkel az emberi jogok védelme érdekében tett erőfeszítéseik során szembesülnek, beleértve az őket és családjukat ért fenyegetéseket, zaklatást és erőszakot; elítéli, hogy több száz emberijog-védőt öltek meg munkájuk miatt, akiknek többsége környezetvédő volt; üdvözli az EU által az emberijog-védők munkájának támogatása érdekében tett erőfeszítéseket, beleértve a ProtectDefenders.eu mechanizmust is; szorgalmazza, hogy fokozzák ezeket az erőfeszítéseket annak érdekében, hogy szerte a világban enyhítsék az emberijog-védők által tapasztalt növekvő kockázatokat, beleértve az önkényes fogva tartást és bebörtönzést, a szóbeli és fizikai támadásokat, a jogi zaklatást és a korlátozásokat, valamint a transznacionális fenyegetéseket vagy elnyomást is; kéri a tagállamokat, hogy függesszenek fel minden aktív kiadatási szerződést, amelyet olyan országokkal kötöttek, ahol az emberi jogi helyzet összeegyeztethetetlen a tagállamok visszaküldés tilalmához kapcsolódó nemzetközi kötelezettségeivel;

87. kéri az Uniót és a tagállamait, hogy aktívan foglalkozzanak az emberi jogok védelmére szolgáló mozgástér lezárására irányuló jogalkotási vagy közigazgatási kísérletekkel; kéri az Uniót és a tagállamait, hogy dolgozzanak ki magas szintű stratégiai elképzelést az emberijog-védők ellen egyre gyakrabban indított globális támadásokkal kapcsolatban, többek között úgy, hogy az uniós Külügyek Tanácsa határozott következtetéseket fogad el, amelyek közös magas szintű stratégiát szabnak meg az emberijog-védőkhöz kapcsolódó globális uniós tevékenységekre vonatkozóan, valamint maradéktalanul hajtsák végre a veszélyben lévő emberijog-védők védelmére vonatkozó – például a demokráciára és az emberi jogokra

vonatkozó uniós cselekvési tervben (2020–2024) és az emberijog-védőkre vonatkozó uniós iránymutatásokban foglalt – politikai kötelezettségvállalásaikat; kéri az Uniót és a tagállamait, hogy egyúttal aktívan támogassák a veszélyben lévő vagy kiszolgáltatott helyzetben lévő emberijog-védők megfelelő és hatékony védelmi rendszereinek kidolgozását és végrehajtását is, többek között a velük folytatott érdemi konzultáció révén és átfogó, kvalitatív kockázatelemzések alapján, biztosítva, hogy ezek a mechanizmusok holisztikusak legyenek, és megfelelő forrásokkal rendelkezzenek, megelőzésképpen értékeljék és kezeljék a kockázatokat, és olyan védelmi terveket dolgozzanak ki, amelyek valóban választ adnak az egyének, a kollektívák és a közösségek védelmi igényeire; kéri az Uniót és a tagállamait, különösen az EU emberi jogi különleges képviselőjét és az uniós nagyköveteket, hogy legyenek aktívabbak a veszélyben lévő és hosszú időre bebörtönzött emberijog-védőket támogató nyilvános nyilatkozatok közzétételében és a köz- és magánszféra politikai szerepvállalásának egyéb formáiban, valamint tevékenyebben nyújtsanak segítséget ahhoz, hogy meglátogathassák a bebörtönzött emberijog-védőket, és könnyítsék meg a családtagjaik által tett külső látogatásokat; ragaszkodik ahhoz, hogy az EKSZ és az uniós küldöttségek fordítsanak különös figyelmet a veszélyben lévő Szaharov-díjasok és utolsó fordulós jelöltek helyzetére, és a tagállamokkal és a Parlamenttel együttműködve tegyenek határozott lépéseket jóllétük, biztonságuk vagy kiszabadításuk biztosítása érdekében; kéri az EKSZ-t, hogy rendszeresen számoljon be azon Szaharov-díjasok és utolsó fordulós jelöltek ügyében hozott intézkedésekről, akiket fogva tartanak, akiknek szabadságát korlátozzák, vagy akiknek tartózkodási helye továbbra is ismeretlen;

88. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az emberijog-védők világszerte akadályokba ütköznek az uniós humanitárius célú vízumokhoz és/vagy rövid távú vízumokhoz való hozzáférés terén; emlékeztet ennek az alapvető biztonsági és védelmi eszköznek a fontosságára, amely lehetővé teszi az emberijog-védők számára, hogy szükség esetén biztonságos menedékhez jussanak, élhessenek a pihenést és megnyugvást biztosító meglévő lehetőségekkel, kihasználhassák az ideiglenes áthelyezési programokat, vagy alapvető nemzetközi érdekképviseleti, mozgósítási vagy hálózatépítési tevékenységeket végezzenek az EU területén; a veszélyben lévő emberijog-védők ideiglenes áthelyezését célzó, rövid távú tartózkodásra jogosító, humanitárius célú vízumok kiadására vonatkozó, az egész Unióra kiterjedő rendszer létrehozását, valamint az emberijog-védőknek szóló sürgősségi vízumok tagállamok általi kiadására vonatkozó összehangoltabb uniós politikát szorgalmaz; kéri, hogy az EU dolgozzon ki kiszámíthatóbb, összehangoltabb és következetesebb politikát az emberijog-védők vízumaival kapcsolatban, amely lehetővé teszi a rugalmas és érzékeny protokollok alkalmazását, többek között kritikus helyzetekben is;

89. elítéli a civil társadalmi szervezetek és tevékenységeik betiltásának és korlátozásának különböző formáit, például az olyan jogszabályokat, köztük a terrorizmus elleni jogszabályokat, amelyek célja a civil társadalom mozgásterének szűkítése és a másként gondolkodók elhallgattatása, valamint a harmadik országok kormányai által támogatott szervezetek (kormányok által szervezett nem kormányzati szervezetek) támogatása; sajnálatát fejezi ki az úgynevezett „külföldi ügynökökről” szóló jogszabályok széles körű elfogadása miatt, amelyek számos országban arra kényszerítik a külföldről finanszírozásban részesülő személyeket és szervezeteket, hogy külföldi ügynökként regisztrálják magukat; különös aggodalmának ad hangot amiatt, hogy e jogszabályokat a civil társadalom és az emberijog-védők megbélyegzésére és munkájuk korlátozására használják, többek között a finanszírozáshoz való hozzáférés jogának korlátozása révén; kéri az Uniót, hogy működjön együtt a partnereivel az ilyen jogszabályok hatályon kívül helyezése vagy felülvizsgálata érdekében, és arra kéri az uniós intézményeket és szerveket, különösen az EKSZ-t, hogy a Bizottsággal együttműködve dolgozzon ki egy erre irányuló összehangolt stratégiát;

90. sajnálja, hogy a női emberijog-védők nemi alapú erőszakkal szembesülnek, és a megfelelő forrásokhoz és védelmi mechanizmusokhoz való hozzáférés hiányától szenvednek; elutasítja, hogy a női emberijog-védőket és a nőjogi aktivistákat továbbra is szexuálisan zaklatják, fenyegetik, megfélemlítik, bűnözőként kezelik, sőt meg is gyilkolják; sajnálatát fejezi ki továbbá amiatt is, hogy a szexuális és reproduktív egészség és jogok védelmével foglalkozó női emberijog-védők különösen célponttá válnak világszerte, és arra kéri az Uniót és a tagállamait, hogy nyilvánosan és zárt körben is ítéljék el az e területen dolgozó emberijog-védők elleni támadásokat és fenyegetéseket, valamint a konzultációk során proaktívan biztosítsák a szexuális és reproduktív egészség és jogok védelmezőinek megfelelő képviseletét; hangsúlyozza, hogy az Uniónak politikai és pénzügyi támogatást kell biztosítania az olyan civil társadalmi szervezetek számára, amelyek valamennyi területen előmozdítják a nők és a lányok jogait;

Migránsok és menekültek

91. megerősíti a migránsok, a menekültek és a lakóhelyük elhagyására kényszerített személyek elidegeníthetetlen emberi jogait, amelyeknek tükröződniük kell az uniós migrációs és menekültügyi politikában és a harmadik országokkal e téren folytatott uniós együttműködésben; hangsúlyozza, hogy az Uniónak fokoznia kell arra irányuló erőfeszítéseit, hogy felismerje és kezelje az irreguláris migráció és a kényszerű lakóhelyelhagyás kiváltó okait, különösen a lakóhelyüket elhagyni kényszerülő nők, gyermekek, vallási és hitbéli kisebbségek és a fogyatékossággal élő személyek esetében – akik a legkiszolgáltatottabbak közé sorolhatók –, növelje a migránsok származási közösségeinek rezilienciáját, és segítse őket abban, hogy tagjaiknak lehetőséget biztosítsanak arra, hogy tisztességes és biztonságos életet élhessenek hazájukban;

hangsúlyozza, hogy a migrációs és menekültügyi politikákat a szolidaritás, az egyensúly és az országok közötti felelősségmegosztás elve alapján kell irányítani; kéri az Uniót és a tagállamait, hogy támogassák a legtöbb menekültet befogadó országokat, valamint a tranzitországokat és a származási országokat is; annak biztosítására kéri az Uniót és a tagállamait, hogy a migrációval kapcsolatos európai finanszírozás, képzések vagy a harmadik országoknak nyújtott támogatás egyéb formái se közvetlenül, se közvetve ne könnyítsék meg az emberi jogok megsértését, valamint ne erősítsék meg, illetve ne tartsák fenn az ilyen jogsértések büntetlenségét; megismétli, hogy a harmadik országokkal folytatott szoros együttműködés és az iránt tanúsított elkötelezettség továbbra is kulcsfontosságú a migránscsempészés és emberkereskedelem megelőzésében; külön hangsúlyozza annak szükségességét, hogy ki kell terjeszteni az emberkereskedelmet folytató bűnszervezetek elleni küzdelmet, amelynek szigorúan összhangban kell állnia a nemzetközi emberi jogi normákkal; e tekintetben hangsúlyozza, hogy kulcsfontosságú az információk terjesztése és a csempészés veszélyeivel kapcsolatos figyelemfelhívó kampányok; kéri, hogy az EU által finanszírozott humanitárius műveletek során vegyék figyelembe a gyermekek és más kiszolgáltatott csoportok különleges szükségleteit, valamint biztosítsák a gyermekek védelmét, amikor lakóhelyük elhagyására kényszerülnek; e tekintetben elítéli a migráns gyermekek idegenrendészeti fogdákban való elhelyezését, különösen, ha elszakítják őket szüleiktől vagy törvényes gyámjaiktól; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy kialakítsák az Unióba irányuló biztonságos és legális útvonalak hatékony keretét, és e tekintetben üdvözli a képzett és tehetséges munkavállalók Unióba vonzásáról szóló bizottsági közleményt, beleértve a tehetséggondozási partnerségek partnerországokkal való kialakítását is;

92. emlékeztet a menekültek jogai iránti elkötelezettségére, amint azt a nemzetközi emberi jogi és menekültügyi jogszabályok, különösen a menekültek jogállásáról szóló 1951. évi egyezmény és az ahhoz csatolt 1967. évi jegyzőkönyv előírják; emlékeztet az államok azon kötelezettségeire, hogy a vonatkozó nemzetközi joggal összhangban meg kell védeniük a menekülteket, és tiszteletben kell tartaniuk jogaikat; sajnálatát fejezi ki a migrációs útvonalak mentén, valamint a nemzetközi jogot sértő jogellenes visszatoloncolások során a migránsok körében bekövetkező halálesetek száma miatt; emlékeztet arra, hogy az Uniónak és a tagállamainak a migrációval, a határokkal és a menekültüggyel kapcsolatban folytatott külső és területükön kívüli tevékenységeik, megállapodásaik és együttműködésük során tiszteletben kell tartaniuk és védeniük kell az emberi jogokat, különösen a Chartában rögzített jogokat, beleértve az élethez, a szabadsághoz és a menedékkérelemhez való jogot – a menedékjog iránti kérelmek egyéni elbírálásának biztosítása révén – és a visszaküldés tilalmának elvét; e tekintetben kiemeli annak fontosságát, hogy az uniós tagállamok példát mutassanak azáltal, hogy szigorúan betartják a nemzetközi menekültjog szerinti kötelezettségeiket, valamint jelentősen növeljék az elnyomás vagy háború elől menekülőknek nyújtott segítséget, a befogadóképességüket és az áttelepítési vállalásaikat;

93. kéri az Uniót és a tagállamait, hogy legyenek teljesen átláthatóak a migrációs együttműködésre szánt források harmadik országoknak való elosztása tekintetében; ismételten arra kéri a Bizottságot, hogy biztosítson olyan átlátható előzetes kockázatértékeléseket, amelyeket független uniós szervek és szakértők végeznek el azzal kapcsolatban, hogy a harmadik országokkal folytatott hivatalos, informális vagy pénzügyi uniós együttműködés milyen hatást gyakorol a migránsok, a menekültek és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek jogaira, továbbá a harmadik országokkal folytatott migrációs együttműködés emberi jogi hatásainak értékelése során maradéktalanul vegye figyelembe ezeket az értékeléseket és a nyomonkövetési mechanizmusokat; aggodalommal jegyzi meg, hogy a világban az üldöztetés, konfliktus, erőszak, emberi jogi visszaélések vagy a közrendet súlyosan megzavaró események miatt lakóhelyüket elhagyni kényszerülő személyek száma 2021 végére elérte a példa nélkül álló 89 millió főt, akik közül 36,5 millió gyermek volt; emlékeztet arra, hogy a menekültek és a migránsok, különösen az okmányokkal nem rendelkező migránsok akadályokkal szembesülnek az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés terén szerte a világon, a lakóhelyüket elhagyni kényszerülők esetében gyakran fordul elő szexuális és nemi alapú erőszak, és a szexuális és nemi alapú erőszak túlélői számos helyzetben nem részesülnek olyan szexuális és reproduktív egészségügyi ellátásban, mint amilyenre szükségük lenne; ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy a nemzetközi fellépés és együttműködés minden eddiginél fontosabb a menekültek védelmének biztosítása érdekében;

Őslakos népek

94. sajnálattal állapítja meg, hogy az őslakos népek továbbra is világszerte széles körű és rendszeres megkülönböztetéssel és üldöztetéssel szembesülnek, ideértve a lakóhelyük elhagyására kényszerítésüket is; elítéli az önkényes letartóztatásokat és azoknak az emberijog-védőknek és földterület-védőknek a meggyilkolását, akik az őslakos népek jogaiért állnak ki; emlékeztet arra, hogy az őslakos népek fontos szerepet játszanak a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodásban és a biológiai sokféleség megőrzésében; sürgeti a kormányokat, hogy olyan fejlesztési és környezetvédelmi politikát folytassanak, amely az ENSZ fenntartható fejlődési céljaival összhangban tiszteletben tartja a gazdasági, társadalmi és kulturális jogokat, és az őslakos népekre és helyi lakosságra is kiterjed; ismételten arra kéri az Uniót, a tagállamait és azok nemzetközi közösségen belüli partnereit, hogy az őslakos népek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozatban meghatározottakkal összhangban fogadják el az őslakos népek jogainak – köztük a nyelvükhöz, földjeikhez, területeikhez és erőforrásaikhoz való jog – teljes körű elismeréséhez, védelméhez és előmozdításához szükséges valamennyi intézkedést, különös tekintettel a szabad, előzetes és tájékozott beleegyezésre; javasolja, hogy az Unió és annak

tagállamai illesszenek be a kellő gondosságra vonatkozó, meglévő és kidolgozandó keretekbe az őslakos népekre és az ENSZ őslakos népek jogairól szóló nyilatkozatában foglalt jogokra vonatkozó hivatkozásokat; ismételten megerősíti, hogy panasztételi mechanizmust kell létrehozni az őslakos népek jogainak az állami és nem állami szereplők tevékenységeiből eredő megsértésével és az azokkal való visszaéléssel kapcsolatos panaszok benyújtására; kéri azokat az országokat, amelyek még nem tették meg, hogy ratifikálják az őslakos és törzsi népekről szóló, 1989. június 27-i 169. sz. ILO-egyezmény rendelkezéseit;

Háborúk és konfliktusok világszerte és az emberi jogokra gyakorolt hatásuk

95. komoly aggodalmának ad hangot a háborúk és a katonai konfliktusok okozta állandó csapások miatt; hangsúlyozza, hogy az emberi jogokat számos veszély fenyegeti, ezeket napjainkban a modern háborúk és konfliktusok okozzák szerte a világban; hangsúlyozza, hogy az ilyen konfliktusokban maguk az államok mellett gyakran nem állami szereplők is részt vesznek, köztük katonai és biztonsági magáncégek, valamint terrorista szervezetek is; hangsúlyozza e konfliktusok katasztrofális humanitárius következményeit és a polgári lakosságra kifejtett pusztító hatásait, akik közvetlen célpontok, súlyos emberi jogi jogsértések elszenvedői, és gyakran nem vagy csak korlátozottan férnek hozzá az igazságszolgáltatáshoz vagy a jogorvoslathoz; kéri az Uniót, hogy folytassa az olyan eszközök kidolgozását és alkalmazását, amelyek lehetővé teszik az ilyen konfliktusokra adott gyors és hatékony válaszokat, többek között foglalkozzon azok kiváltó okaival, ruházzon be konfliktusmegelőzési és közvetítési erőfeszítésekbe, keressen és biztosítson teret a politikai megoldásoknak, alakítson ki szövetségeket hasonló gondolkodású országokkal és regionális szervezetekkel, biztosítson további pénzügyi és technikai támogatást és személyzetet a békefenntartó polgári missziók és katonai műveletek számára, valamint mozdítsa elő a hadviselő felek közötti bizalomépítő kezdeményezéseket; kéri az Uniót, hogy segítsen véget vetni az emberi jogi jogsértéseknek, valamint nyújtson segítséget az áldozatoknak;

96. elítéli a demokratikus alkotmányok megsértésének a terjedését a világban; ismételten aggodalmának ad hangot a katonai hatalomátvételek miatt, amelyek veszélyeztetik a polgári életeket, a biztonságot és a békét; hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni a számonkérhetőséget, és küzdeni kell az erőszakos rezsimváltások által eredményezett emberi jogi jogsértések és háborús bűncselekmények büntetlensége ellen;

97. elismeri, hogy a humanitárius válságok fokozzák az egészségüggyel kapcsolatos kihívásokat, és emlékeztet arra, hogy a válságövezetekben a kiszolgáltatott csoportok, például a menekültek körében a nők és a lányok különösen ki vannak téve a nemi erőszaknak, a szexuális úton terjedő betegségeknek, a szexuális kizsákmányolásnak, a nemi erőszak háborús fegyverként történő alkalmazásának és a nem kívánt terhességeknek; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a humanitárius segítségnyújtás során kezeljék prioritásként a nemek közötti egyenlőséget és a szexuális és reproduktív egészséget, többek között a humanitárius szereplők képzése és a jövőbeli finanszírozás vonatkozásában is; kéri az Uniót, hogy a nemek közötti egyenlőség szempontját figyelembe vevő szemléletet alkalmazzon annak megértése érdekében, hogy hogyan érintik a konfliktusok a nőket és az LMBTIQ-közösséget, továbbá a konfliktusmegelőzés és -megoldás, a békefenntartás, a humanitárius segítségnyújtás és a konfliktus utáni újjáépítési műveletek, az átmeneti igazságszolgáltatás, valamint az emberi jogok és a demokratikus reformok előmozdítása terén tett erőfeszítései során vegye figyelembe a nemek közötti egyenlőség szempontját;

98. ismételten arra kéri a tagállamokat, hogy az ENSZ Fegyverkereskedelmi Szerződésének exportról és export-elbírálásról szóló 7. cikkében és az EU fegyverexportra vonatkozó közös álláspontjában [28] foglalt rendelkezéseket szigorúan betartva járuljanak hozzá a fegyveres konfliktusok, valamint az emberi jogok vagy a nemzetközi humanitárius jog súlyos megsértésének megfékezéséhez, többek között azáltal, hogy megtagadják az olyan fegyverek és megfigyelőrendszerek átadását, amelyek azzal a kockázattal járnának, hogy az importáló szereplők megsérthetik az emberi jogokat vagy a nemzetközi humanitárius jogot, illetve elősegíthetik azok megsértését;

Az élelemhez való jog és az élelmezésbiztonság

99. megismétli, hogy alapvető emberi jog, hogy az ember ne éhezzék; súlyos aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a világ számos országában kihívások érik az élelemhez való jogot és az élelmezésbiztonságot, valamint az élelmiszerek megfizethetőségét; kéri az Uniót, a tagállamokat és a nemzetközi közösséget, hogy haladéktalanul fokozzák erőfeszítéseiket a súlyos élelmiszerhiány kialakulásának megállítása érdekében; hangsúlyozza, hogy bár az ingatag élelmezésbiztonsági helyzetnek számos oka van, a helyzetet tovább súlyosbítja a világszerte előforduló számos konfliktus – beleértve az olyan országokban zajló jelenlegi konfliktusokat is, amelyek az elsődleges élelmiszertermékeket tekintve a világ nagy exportőrei –, ami súlyos következményekkel jár a világ több részében; határozottan elítéli, hogy az élelmiszer-ellátás bizonytalanságát háborús politikai eszközként vagy fenyegetésként használják;

---

[28] A Tanács 2008/944/KKBP közös álláspontja (2008. december 8.) a katonai technológia és felszerelések kivitelének ellenőrzésére vonatkozó közös szabályok meghatározásáról (HL L 335., 2008.12.13., 99. o.).

100. aggodalommal hangsúlyozza, hogy a vallási, meggyőződési vagy etnikai háttér diszkriminatív tényezőként használható fel az élelmiszer-ellátás és a humanitárius segítségnyújtás elosztása során az élelmiszer-ellátás bizonytalanságával és a humanitárius válságokkal összefüggésben; kéri az Uniót, a tagállamait és a Bizottságot, hogy hívják fel a harmadik országok kormányainak figyelmét erre a problémára;

Éghajlatváltozás és környezet

101. hangsúlyozza, hogy az emberi jogok, az egészséges környezet és az éghajlatváltozás elleni küzdelem összefüggenek; üdvözli, hogy előrehaladást értek el a tiszta, egészséges és fenntartható környezethez való emberi jog elismerése terén, ahogy azt az ENSZ Közgyűlésének 76/300. számú határozata is rögzíti; hangsúlyozza, hogy nagyra értékeli a környezetvédelmi emberijog-védők– köztük a föld- és vízvédők, az újságírók, oknyomozó újságírók, a visszaélést bejelentő személyek, az ügyvédek, valamint az őslakos aktivisták – létfontosságú munkáját, amit az őket érintő erőszakos fenyegetések és az életük veszélyeztetése ellenére végeznek a környezet megőrzése és védelme érdekében; elismeri továbbá a civil társadalmi szervezetek fontos szerepét, valamint az őslakos népek által a környezet megőrzése és védelme terén végzett felbecsülhetetlen értékű munkát;

102. hangsúlyozza, hogy az éghajlatváltozás veszélyezteti az emberi jogok, többek között az élelmezésbiztonsághoz, a biztonságos ivóvízhez, a megfelelő higiénés körülményekhez, az egészséghez és a megfelelő lakhatáshoz való jog, valamint a helyi közösségek jogainak gyakorlását; elutasítja a természeti erőforrások jogellenes kiaknázását, amely jelentős fenntarthatósági és környezeti kihívást jelent; felhívja továbbá a figyelmet az éghajlatváltozás által a békére és a biztonságra jelentett kockázatokra, mivel az élelmiszer-ellátás bizonytalansága és a vízhiány a természeti erőforrásokért folyó versenyhez, majd instabilitáshoz és államokon belüli és azok közötti konfliktusokhoz vezethet; hangsúlyozza, hogy a biológiai sokféleség és az emberi jogok összekapcsolódnak és összefüggenek egymással, és emlékeztet a tagállamok emberi jogi kötelezettségeire, miszerint védeniük kell a biológiai sokféleséget, amelytől ezek a jogok függenek, beleértve azt is, hogy biztosítják a polgárok részvételét a biológiai sokféleséggel kapcsolatos döntésekben, valamint garantálják a hatékony jogorvoslathoz való hozzáférést a biológiai sokféleség csökkenése vagy romlása esetén;

103. kéri az Uniót, hogy többek között hatékony és fenntartható politikai intézkedések bevezetése révén igyekezzen fellépni az éghajlatváltozás hatásai ellen, és tegyen eleget a Párizsi Megállapodás célkitűzéseinek; kéri az Uniót és a tagállamait, hogy fokozzák az éghajlatváltozás és a biológiai sokféleség csökkenése elleni globális küzdelemhez nyújtott hozzájárulásukat, különösen annak biztosítása révén, hogy az EU által importált áruk előállítása a nemzetközi jog által oltalmazott emberi jogokkal összhangban történjen, beleértve az őslakos népek jogait is, továbbá hogy ne járuljanak hozzá a természetes ökoszisztémák, különösen a természetes és az őshonos erdők rombolásához vagy károsításához, olyan kiegyensúlyozott megközelítést alkalmazva, amely nem okoz kárt a harmadik országok lakosságának; kiemeli, hogy a legkevésbé fejlett országok vannak a leginkább kitéve az éghajlatváltozásnak, mivel nekik a legnehezebb ellenállni a pusztító hatásoknak, annak ellenére, hogy kevesebb üvegházhatású gázt bocsátanak ki, mint a gazdagabb országok;

Üzleti vállalkozások, kereskedelem és emberi jogok

104. hangsúlyozza, hogy a kereskedelmi megállapodások gyakran nyújtanak lehetőséget az EU-nak arra, hogy harmadik országokkal együttműködve kezelje azok belső helyzetét azáltal, hogy bizonyos feltételeket biztosít, amelyek az életszínvonal javítását szolgálják, valamint lehetővé tesznek egy feltételrendszert az emberi jogi helyzet javítására ezekben az országokban; megjegyzi azonban, hogy egyes esetekben az érintett országokban alig vagy egyáltalán nem történt javulás; megjegyzi, hogy a túlzott mértékű és kizsákmányoló üzleti tevékenységek gyakran káros hatással vannak a harmadik országokban az emberi jogokra; emlékeztet arra, hogy a kereskedelmi megállapodások lényegi záradékai előírják, hogy a részes államoknak tiszteletben kell tartaniuk, védeniük kell és elő kell mozdítaniuk az emberi jogokat, amint azt az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, a szokásjog és azon nemzetközi egyezmények rögzítik, amelyeknek részes felei;

105. kéri az Uniót és a tagállamait, hogy a leghatározottabban ítéljék el a civil társadalommal szembeni erőszakos fellépést, különösen ha erre olyan országokban kerül sor, amelyekkel az EU szabadkereskedelmi megállapodásokat kötött, továbbá hatékonyan működjenek együtt ezen országok nemzeti hatóságaival – többek között a legmagasabb szinten is – annak biztosítása érdekében, hogy a civil társadalom szabadon cselekedhessen, részt vehessen a közügyekben, valamint nyomon követhesse és dokumentálhassa a szabadkereskedelmi megállapodások végrehajtását; kéri az Uniót, hogy foglalkozzon a szabadkereskedelmi megállapodásokban, többek között a kereskedelemről és a fenntartható fejlődésről szóló fejezetekben, valamint a partnerségi és együttműködési megállapodások alapvető elemeire vonatkozó záradékokban foglalt kötelezettségvállalások megsértésével; úgy véli, hogy az Uniónak súlyos vagy széles körben elkövetett jogsértések esetén életbe kell léptetnie az emberi jogi záradékokat, és ennek alapján külön feltételrendszert és megfelelő intézkedéseket kell előirányoznia, beleértve egy célzott emberi jogi ellenőrző szerv létrehozását is, amely értékeli, hogy a szabadkereskedelmi megállapodások keretében tiszteletben tartották-e az emberi jogi kötelezettségvállalásokat, valamint ajánlást tesz a feleknek;

2023. január 18., szerda

106. kéri az Uniót, hogy következetesebben alkalmazza a kereskedelmi megállapodásokban azokat a záradékokat, amelyek védik az emberi jogokat, ideértve a szorosabb felügyeletet és az emberi jogi kötelezettségek érvényesítését, valamint használja ki az emberi jogokkal kapcsolatos feltételrendszerben rejlő összes lehetőséget annak érdekében, hogy harmadik országoknak preferenciális piacra jutást biztosítson; kéri különösen azt, hogy az általános preferenciarendszerről (GSP+) szóló aktualizált rendeletben alakítsanak ki szorosabb kapcsolatot a preferenciális elbánás és az emberi jogok terén elért haladás között; a GSP+ státusz megadására irányuló eljárás minden szakaszában nagyobb átláthatóságot szorgalmaz, beleértve a civil társadalommal való jobb együttműködést is, továbbá az esetleges jogsértések nyomon követését szorgalmazza; kéri a Bizottságot, hogy megfelelően tájékoztassa a Parlamentet az e területet érintő kérdésekről; kéri az uniós megállapodásokról folytatott tárgyalásokban, illetve az EU és valamely harmadik ország közötti kapcsolatok kialakításában vagy megerősítésében részt vevő feleket, hogy vizsgálják meg annak lehetőségét, hogy az állandó kétoldalú meghívást a választásaik megfigyelésére is kiterjesszék; hangsúlyozza, hogy e lehetőséggel a már meglévő megállapodásokban is foglalkozni kell; ismételten kéri a Bizottságot, hogy mielőtt bármilyen preferenciális rendszert biztosítana egy országnak, rendszeresen végezzen az emberi jogok megsértésének kockázataira összpontosító emberi jogi hatásvizsgálatokat, továbbá haladéktalanul vizsgálja ki a jogsértéseket, és gyorsan reagáljon rájuk, ideértve indokolt esetben a GSP+ státusz visszavonását is; hangsúlyozza, hogy megfelelő erőforrásokra és egyértelmű eljárásokra van szükség az emberi jogi hatásvizsgálatok megfelelő elvégzéséhez és a nemzetközi emberi jogi egyezmények alkalmazásának nyomon követéséhez; e tekintetben az érintett uniós küldöttségek számára biztosított emberi erőforrások növelését szorgalmazza annak érdekében, hogy hozzájáruljanak ezekhez az értékelésekhez, valamint a GSP+ rendszer keretében az uniós piachoz való preferenciális hozzáférés uniós felügyeletéhez;

107. üdvözli a Bizottságnak a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati átvilágításról szóló irányelvjavaslatát, amely előrelépést jelent a felelős vállalati magatartás előmozdítása felé az emberi jogok, a munkavállalói jogok és környezeti jogok terén; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a vállalatokat bírósági mechanizmusokon keresztül felelősségre lehessen vonni, ideértve a polgári jogi felelősséget is; hangsúlyozza, hogy az irányelv fenntarthatósági és átvilágítási stratégiákról szóló jelentéstételre vonatkozó követelményeit valamennyi nagy vállalkozásra, valamint a világ nagy kockázatot jelentő régióiban és gazdasági ágazataiban működő, tőzsdén jegyzett kis- és középvállalkozásokra is alkalmazni kell; kéri, hogy az irányelvbe építsenek be egy külön cikket az érdekelt felekkel, különösen az érintett személyekkel és helyi közösségekkel, szakszervezetekkel, munkavállalói képviselőkkel és emberijog-védőkkel folytatott konzultációról;

108. elítéli a kényszermunka és a modernkori rabszolgaság minden formáját; kiemeli, hogy a modernkori rabszolgaságra vonatkozó globális becslésekről szóló legutóbbi jelentés szerint 2016 és 2021 között csak a magánszektorban 2,7 millióval nőtt a kényszermunkára fogott személyek száma, elérve a 17,3 milliót; üdvözli a kényszermunkával előállított termékek uniós piacon való betiltásáról szóló rendeletre irányuló bizottsági javaslatot; kiemeli továbbá, hogy e tendenciát a Covid19-világjárvány tovább súlyosbította; hangsúlyozza, hogy a válság számos munkavállaló munkafeltételeinek romlását is eredményezte, ami egyes esetekben kényszermunkához vezetett; kéri az Uniót és a tagállamait, hogy a multinacionális fórumokon irányítsák a kényszermunka és a modernkori rabszolgaság felszámolására irányuló intézkedéseket; emlékezteti a tagállamokat arra, hogy büntetőeljárás alá kell vonni és el kell ítélni ezeket a tevékenységeket mind a származási országokban, mind a nemzetközi mobilitású csoportokban; ismét szorgalmazza, hogy minden ország maradéktalanul hajtsa végre az üzleti vállalkozások emberi jogi felelősségére vonatkozó ENSZ-irányelveket, és kéri azokat az uniós tagállamokat, amelyek még nem fogadtak el az üzleti vállalkozások jogaira vonatkozó nemzeti cselekvési terveket, hogy ezt a mihamarabb tegyék meg; ösztönzi az Uniót és a tagállamait, hogy konstruktív módon és tevékenyen vegyenek részt a transznacionális vállalatok és egyéb üzleti vállalkozások tevékenységének emberi jogi vonatkozásaival foglalkozó nyitott kormányközi ENSZ-munkacsoport munkájában, és ebből a célból fogadjanak el tárgyalási meghatalmazást; úgy véli, hogy ez szükséges előrelépés az emberi jogok előmozdítása és védelme terén;

109. kifogásolja azt az egyre terjedő gyakorlatot, hogy a tekintélyelvű államok hatalmas sport- vagy kulturális eseményeknek adnak otthont nemzetközi legitimitásuk növelése érdekében, miközben belföldön továbbra is visszaszorítják az ellenvéleményeket; kéri az Uniót és a tagállamait, hogy kezdeményezzenek párbeszédet a nemzeti sportszövetségekkel, a vállalati szereplőkkel és a civil társadalmi szervezetekkel az ilyen eseményeken való részvételük módjairól; uniós szakpolitikai keret kidolgozását szorgalmazza a sporttal és az emberi jogokkal kapcsolatban;

Emberi jogok és digitális technológiák

110. hangsúlyozza, hogy az emberi jogoknak a teljes digitális szférára ki kell terjedniük, és az emberi jogokat védeni kell a technológia olyan – akár állami, akár nem állami – szereplők általi helytelen használatával szemben, amelyek ilyen technológiákat szolgáltatnak vagy az ilyen technológiákból hasznot húznak; hangsúlyozza a digitális technológiák, köztük a mesterséges intelligencia által a személyes szabadságra, a magánélethez való jogra és általában a demokráciára jelentett kockázatokat, és elítéli a digitális technológiák emberi jogok megsértésében játszott szerepét, különösen megfigyelés, nyomon követés, zaklatás és a véleménynyilvánítási szabadság korlátozása során; kiemeli azt a veszélyt, amelyet a dezinformációs kampányok a digitális eszközökkel együtt jelentenek; hangsúlyozza továbbá, hogy az új digitális technológiák konkrét fenyegetést jelentenek az emberijog-védőkre, az ellenzéki szereplőkre, az újságírókra és másokra nézve a tevékenységük ellenőrzése, korlátozása és aláásása révén; intenzívebb erőfeszítéseket szorgalmaz a digitális

technológiákra vonatkozó átfogó globális jogi keret létrehozása érdekében, amelynek ki kell használnia azokat a lehetséges előnyöket, amelyet az ilyen technológiák az emberi jogok maradéktalan tiszteletben tartása mellett az emberi jóllét számára kínálhatnak; kitart amellett, hogy fontos egy nyílt, szabad, szilárd és biztonságos virtuális tér, amely tiszteletben tartja a demokrácia, az emberi jogok és a jogállamiság alapvető értékeit; határozottan támogatja a kibertérben tanúsított felelősségteljes állami magatartás önkéntes, nem kötelező erejű normáit, amelyek kiterjednek a polgárok magánéletének és alapvető jogainak tiszteletben tartására; a mesterséges intelligenciáról szóló rendelet mielőbbi elfogadását szorgalmazza, amely hatékony eszközként szolgál annak biztosítása szempontjából, hogy a mesterséges intelligenciát erre a célra használják fel, különös figyelmet szentelve a magas kockázatú mesterséges intelligenciának; kéri, hogy a többek között a közösségimédia-platformok által használt figyelemgazdaságot vonják be a magas kockázatú mesterséges intelligencia körébe annak érdekében, hogy megvédjék a kiszolgáltatott csoportokat attól, hogy félretájékoztatás és a közvélemény manipulálása áldozataivá váljanak;

111. helyteleníti a tekintélyelvű rendszerek azon gyakorlatait, amelyek többek között korlátozzák a polgárok internethez való hozzáférését, ideértve a nyilvános gyülekezések és tiltakozások során az internet lekapcsolását is; kéri az Uniót és a tagállamait, hogy más demokratikus országokkal együttműködve ruházzanak be az internethez való zavartalan és megfizethető globális hozzáférést lehetővé tevő kutatásba és technológiába; kéri az Uniót, hogy finanszírozza az álhírek, a félretájékoztatás és a rosszindulatú propaganda digitális terjesztésének szűrésére és leküzdésére szolgáló hatékony digitális módszerekkel kapcsolatos kutatást;

o

o o

112. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, az EU emberi jogi különleges képviselőjének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az ENSZ Biztonsági Tanácsának, az ENSZ főtitkárának, az ENSZ-közgyűlés 78. ülésszaka elnökének, az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa elnökének, az ENSZ emberi jogi főbiztosának és az EU küldöttségvezetőinek.